

časopis košických bohoslovcov

Boromeo

II. číslo občasníka, 2012

viera v ROKu VIERY

www.boromeo.kske.sk

V ČÍSLE NÁJDETE

Editoriál (T. Svat)	3	Zasvätenie (P. Schmotzer)	32
Kde, kedy a čo... bolo (I. Seman, T. Svat)	4	Kresťanská iniciácia (J. Nemašik)	33
Lod'ka viery v búrke (L. Durkaj)	8	Kostol ako symbol (M. Marcin)	35
Prišli k nám... (L. Grobár)	12	Bohovia starých Slovanov (M. Marcin)	37
Pobyt vo Večnom Meste (M. Gočík)	20	Od temnoty smerom k svetlu... (T. Belá)	39
Tri mesiace v cudzine... (L. Grobár)	21	Vianočná „rozprávka“ (M. Hatok)	40
... uveriteľná (V. Štefanič)	23	Vážený pán Verdi (T. Svat)	41
Žijeme len raz (B. Revický)	24	Slávik (M. Jaklovský)	42
Rok viery (M. Haluška)	25	Zmysel uprostred beznádeje (T. Tupta)	43
Ježiš, Syn človeka (T. Svat)	27	Viera (J. Vaško)	44
Spojení vo viere a láske (rozhovor - o. Prokop O.C.S.C.)	30	Perly sa perlia	45

BOROMEO (www.kske.sk/boromeo) - **Šéfredaktor:** Tomáš Svat - **Zástupca šéfredaktora:** Marián Jaklovský - **Redakčná rada:** Lukáš Grobár, Tomáš Belá, Blažej Revický, Martin Haluška, Peter Schmotzer, Marek Marcin, Imrich Seman - **Grafická úprava:** Marián Jaklovský, Sergej Gerzanič, Jozef Vaško, Marek Marcin - **Text prešiel jazykovou úpravou** - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **E-mail:** casopisboromeo@gmail.com - Vychádza dvakrát do roka - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Námestie Kráľovnej Pokoja 3, 080 01 Prešov - **Predná obálka:** Lukáš Grobár, Marián Jaklovský - **Zadná obálka:** Bystrík Sabo

*Je ž i š
sa nenarodil v „betlehemoch“, ktoré máme pod stromčekom, ale v chlieve. A nebol ani uložený v jasličkách, ale v obyčajnom válove. Nechránili ho ozbrojené armády, ale iba telo matky, ktorá si ho vinula k sebe. Bezbranná matka Boha, človek, objatím chránila svoje dieťa, Boha. Lebo nič viac dať nemohla. To je realita Betlehema. To je realita viery.*

Čo na to môžeme povedať? Nič. Nemôžeme povedať nič. Jediná dôstojná odpoveď na to je ticho. Presnejšie, tichá adorácia, v ktorej nezostáva nič, len viera. Slovo sa stalo telom a telá nedokážu vypovedať ani slovo. Ticho. Každý príbeh sa začína v tichu. Všetko veľké kľučí v tichu. O tom sú Vianoce. O pozvaní k tichu. O hovorení o tichu. O tichom začiatku spásy. To je to ticho noci, o ktorom spievame. Ticho ako katedrála Božej veľkosti. Ticho ako pieta ľudskej nemožnosti.

*To veľké ticho znelo v raji, keď Boh tvoril.
To veľké ticho počul Mojžiš, keď videl Božiu tvár.
To veľké ticho ovanulo Eliáša, keď prosil o smrť.
A to veľké ticho najviac dunelo tam na križi, keď
skaly pukali, lebo Ježiš za nás zomieral...*

Keď sa Boh dotýka človeka, človek dokáže iba mlčať. Od vekov Božie Slovo hovorí v ľudskom tichu. Nie ako výčitka, ale ako volanie, tichá inšpirácia ľudskej. Je to mlčanie, ktorým sa začína každé naše rozprávanie o Bohu. A každé ďalšie slovo o ňom nesie v sebe kúsok toho nutného ticha. Je to mlčanie, ktorým sa začína viera.

*Ale to mlčanie nie je prázdne, lebo medzi nami je prítomný Boh.
Vianočné ticho nie je prázdne, lebo v ňom je adorovaný Boh.
Jasličky nie sú prázdne, lebo v nich je uložený Boh.
Iba hrob zostal prázdny...*

Kde, kedy a čo... bolo

IMRICH SEMAN, TOMÁŠ SVAT

FOTO: IMRICH SEMAN

*Opakovanie je matkou múdrosti. No často je aj dobrým podnetom na premýšľanie a bilan-
covanie, či len jednoduché ale zdravé usmianie sa alebo zaspomínanie si na príjemné chvíle.
Veď aj dĺžka života sa nemusí rátať podľa dĺžky prežitého času ale podľa chvíľ strávených
s priateľmi. A my by sme boli radi, keby ste na našich spoločných chvíľach mali takto
účasť aj Vy.*

3. september 2012

Nástup prvákov

Brány nášho seminára v tomto roku prekročilo šesťnásť mladých mužov, ktorí pocítili v sebe túžbu po nasledovaní Krista ako jeho kňazi. Týmto dňom sa začala ich formácia – pripodobňovanie sa každým dňom ku Kristovi. O týždeň neskôr sa k prvákovi pridali aj ďalšie ročníky.

11. – 16. september 2012

Duchovné cvičenia „Vy ste soľ zeme... vy ste svetlo sveta...“

Po niekoľkodňovom zahrievajúcom kurze latinčiny našich prvákov sme sa všetci seminaristi spoločne s našimi otcami predstavenými na pár dní presťahovali do susedného Prešova. Cieľom tohto presunu boli duchovné cvičenia. A tak sa exercičný dom pod prešovskou Kalváriou stal na pár dní nielen našim dočasným príbytkom, ale i miestom stíšenia sa, duchovného rozjímania, vnútorných zápasov a oázou pokoja, kde sme mohli načerpať nové sily do nadchádzajúceho akademického roku. Duchovnými cvičeniami nás sprevádzal emeritný arcibiskup, otec Alojz Tkáč.

22. september 2012

Futbalový zápas

V sobotné slnečné dopoludnie sa na futbalovom ihrisku v obci Sokol stretli v tradičnom priateľskom zápase dve futbalové družstvá, zostavené z výberu seminára a prvákov. Vo vymedzenom hracom čase padlo 12 gólov, pričom 11 z nich skončilo v bráne najmladších. Ale aj napriek vysokému rozdielu skóre prváci nevešali hlavy a v penáľtových kopoch ukázali, ako vedia kopať do brány. Celý zápas sa niesol v priateľskom duchu podľa nepísaného hesla: „Nie je dôležité vyhrať, ale zabaviť sa.“

24. september 2012

Veni Sancte

Je už zaužívanou tradíciou, že na začiatku každého akademického roku spoločne v modlitbe a slávení sv. omše vzývame Ducha Svätého. Na slávení Eucharistie sa zúčastnili aj predstavitelia akademickej pôdy našej univerzity. A tak sme všetci spoločne, študenti, pedagógovia a kňazi, pod vedením nášho arcibiskupa Bernarda Bobera vzývali Svätého Duha, aby nás sprevádzal na ceste za poznáním počas celého akademického roka.

7. október 2012**Pút' do Obišoviec**

Ako po iné roky aj tentoraz sme v prvú októbrovú nedeľu na sviatok Ružencovej Panny Márie spoločne putovali do známeho mariánskeho pútnického miesta našej diecézy, Obišoviec. Mali sme tu možnosť zakúsiť nefalšované spoločenstvo s veriacimi, ktorí prechovávajú veľkú úctu k našej Nebeskej Matke. Hlavný celebrant slávnostnej liturgie otec arcibiskup Bernard Bober nás povzbudil k modlitbe slovami: „Urobme všetko, aby Kristov obraz v našich dušiach bol ako vyzlátený obišovský obraz v tejto mariánskej svätyni: stále ozdobený, stále osvetlený, vždy ovenčený modlitbami a obklopený modliacimi sa pútnikmi.“

11. október 2012**Otvorenie Roka viery**

A opäť sme putovali tentoraz cieľom našej cesty bola prešovská Konkatedrála, v ktorej sme spoločne slávili liturgiu s príležitosťou otvorenia Roka viery. Otec arcibiskup nás vyzval, aby sme v tomto Roku viery možno viac ako inokedy vyšli zo zabehnutých stereotypov: „Vydajme sa teda na túto púť a ako kresťania nebojme sa angažovať ... Zanesme Ježiša Krista i Jeho princípy tam, kde sú zamŕzané...“

19. – 21. október 2012**Duchovná obnova – o. Vladimír Šosták**

Je užitočné raz za čas „vypnúť“ od všedných povinností a uvažovať nad svojou vierou i životom. Preto sme počas jedného októbrového víkendu absolvovali duchovnú obnovu, ktorú nám lektoroval otec Vladimír Šosták, biskupský vikár, ktorý nás svojimi zamysleniami bude sprevádzať v priebehu celého roka. Vo svojich úvahách nás systematicky uvádzal do tajomstva radostného života vo viere.

24. – 25. október 2012**Zavítal k nám slávny hosť ...**

„Objaviť chuť z nasycovania sa Božím slovom a sýtiť sa Chlebom života... zlepšiť účasť na slávení Eucharistie... vrátiť sa späť k Poslednej večery...“ tieto a mnohé iné myšlienky zneli z úst bývalého pápežského ceremoniára, arcibiskupa Mons. Piera Mariniho, ktorý sa na teologickej fakulte našej univerzity zúčastnil vedeckej konferencii nazvanej „Päťdesiat rokov liturgickej reformy Druhého vatikánskeho koncilu na Slovensku“. S týmto významným liturgistom a osobným ceremoniárom bl. Jána Pavla II. sme mohli spoločne sláviť svätú omšu v seminárnom kostole pri príležitosti kňazských celodiecéznych rekolekcií a v komornejšej atmosfére aj v našej seminárnej kaplnke Karola Boromejského.

26. október 2012**Čajový večer – Mons. Peter Holec**

Je už takou malou tradíciou, že kaž-

dý mesiac príde na pozvania otca špirituála Dušana host' do nášho spoločenstva a rozpráva o nejakej jemu blízkej téme. Tohto roku sériu čajových večerov otvoril Mons. Peter Holec, súdny vikár metropolitného súdu. Všetkým zúčastneným rozprával svoju úvahu na tému: „Verím v Boha, Zákonodarcu...“

28. október 2012**Stretnutie s rodičmi právakov**

Tento deň bol výnimočný zvlášť pre našich právakov, ktorých prišli navštíviť ich rodičia. Tí sa stretli nielen s nimi, ale aj s predstavenými seminára, ktorí im priblížili život v našom seminári, a mohli si obzrieť miesta, v ktorých ich synovia bývajú, učia sa, modlia...

4. november 2012**Odpust sv. Karola Boromejského**

Každý by mal mať svojho patróna. Naš seminár si uctil toho svojho, sv. Karola. Pred touto sláv-

nosťou si naši štvrtáci obliekli reverendy a po nej nám zase tretiaci predstavili život a dielo sv. Karola. Svätú omšu celebraval otec arcibiskup, pričom uctiť si nášho patróna prišli aj predstavení seminára z neďalekej Spišskej diecézy.

15. november 2012

Čajový večer – Soňa Vancáková

Už po druhýkrát sme sa stretli pri teplom čaji spolu s naším hosťom, pani Soňou Vancákovou, zakladateľkou občianskeho združenia Maják nádeje. V jesennej atmosfére nám rozprávala o starostiach, ale aj radoostiach rodín, s ktorými spolupracuje.

16. – 18. november 2012

Duchovná obnova – o. Vladimír Šosták

Duchovný otec Vladimír Šosták sa snažil naše vnútro počas tejto obnovy osloviť prostredníctvom tém Duchovný život a Spiritualita muža. Aby sme lepšie pochopili význam jeho slov, nám v úvode na ilustráciu ponúkol krátky film, o sile a statočnosti otca a odovzdanosti postihnutého syna. Pričom tými postihnutými sme my, lebo sme ranení hriechom a vo svojom živote by sme sa mali nechať „niesť“ naším Nebeským Otcem, ktorý túži jedine po tom, aby sme boli šťastní a plní radosti. Mottom DO bol citát z Jánovho evanjelia: „Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdajúcej do večného života.“

19. november 2012

Posedenie s výtvarníkom

Pondelkový večer sa niesol v netradičnom umeleckom duchu. Hosťom večerného posedenia bol zaujímavý manželský pár z Čiech. Výtvarník a evanjelizátor Václav Lamr spolu s manželkou

Máriou nám predstavili, ako netradične a možno pre niekoho šokujúco ohlasovať Božie slovo, v dnešnom hlučnom a na informácie presiaknutom globálnom svete. Obaja sú zakladateľmi misijného združenia *Christ art*, ktoré využíva najmä umeleckú formu k šíreniu kresťanských hodnôt. Vo svojej obsiahlej a veľmi zaujímavej prednáške nám predstavil plagátovú a billboardovú misiu, ktorá môže osloviť široké vrstvy ľudí v Cirkvi ale aj mimo nej. V závere nás vyzvali aby sme sa nebáli šokovať, aby sme ako budúci kňazi posilňovali vieru a statočnosť veriacich...

23. november 2012

Čajový večer – „Viera ako sila v slabosti“

Už tretí raz sme sa stretli spolu s otcom Dušanom a ním pozvaným hosťom, členom spoločnosti Anonymní alkoholici, aby sme nad šálkou teplého čaju spoločne uvažovali nad vierou a slabosťou človeka.

27. november 2012

Kvapka krvi

To najdôležitejšie v živote si človek nemôže kúpiť. O pravdivosti tohto porekadla sme sa presvedčili v jedno utorkové ráno, kedy sa v átriu našej fakulty uskutočnilo darovanie krvi. Práve takáto nezištná pomoc v nás môže zobúdzťať solidaritu a otvárať naše oči voči utrpeniu tých, ktorí si už pomôcť nemôžu. Preto sa mnohí z nás zúčastnili na pomoci druhým, aj cez darovanie najcennejšej tekutiny.

1. december 2012

Celodiecézne rekolekcie

Ubehol presne rok, čo do našej arcidiecézy zavítal vzácny hosť, sv. Ondrej, apoštol. A keďže je práve naša arcidiecéza zverená pod osobitnú ochranu tohto apoštola, spoločne sme slávili jeho sviatok spolu s našimi biskupmi a kňazmi, ktorí sa zhromaždili na celodiecézných rekolekciách, ktoré sa konali v konkatedrále v Prešove.

8. december 2012

Mariánska akadémia

Mária je neodmysliteľnou súčasťou Ježiša, preto je aj neodmysliteľnou súčasťou našej viery. Preto sme sa v tento sobotný večer všetci zišli na Slávnosti Nepoškvrnené počatia Panny Márie, ktorú celebroidal otec arcibiskup Bernard Bober, a aj následnou akadémiou sme si uctili našu nebeskú Matku. Počas akadémie sa nám prihovril vdp. Juraj Valuš, ktorý je farárom v mariánskej svätyni v Obišovciach a aj preto má k Panne Márii omnoho bližšie.

13. december 2012

Adventný večer

Vianoce sú blízko. A keďže na sviatky budeme všetci doma v kruhu našich rodín, urobili sme si adventný večer, aby sme si spolu pripomenuli, čo sa o pár dní odohrá v našich rodinách. Otcovia biskupi, naši predstavení i my všetci sme si pochutili na kapustnici a cez malé darčeky, ktorými sme sa obdarovali, sme si pripomenuli najväčší Dar, ktorý nám Boh daroval o niečo skôr v Betleheme, svojho Syna.

16. december 2012

„Vianočné“ prázdniny

A je to tu. Po poslednej piatkovej prednáške a po poslednej víkendovej duchovnej obnove sme sa všetci tešili na najkrajšie obdobie školského roka – prázdniny. A nielen také nejaké, ale vianočné. Končia sa prednášky a do skúšok ešte ďaleko. Čakajú nás rodiny, sviatky a naše domovy. No nie je toto obdobie nádherné?

Loďka viery v búrke

LUKÁŠ DURKAJ
FOTO: INTERNET

Situácia Katolíckej cirkvi v priebehu roka 2012 v mnohom pripomínala starodávny obraz, ktorý je použitý aj v oficiálnom logu Roka viery: loďka, ktorá sa plaví dejinami, a ktorou dosť často otriasajú nepriaznivé okolnosti. Podobne zažívalo cirkevné spoločenstvo vo svete i na Slovensku v tomto čase bolestivé veci, ktorých plný význam dnes ešte nepoznáme, ale ktoré určite rozčerili vody pozornosti vo verejnosti a médiách. Ale posádka tohto plavidla nikdy nestráca nádej a premáha búrku vďaka veľkému daru, ktorý dostala od svojho najvyššieho kapitána. Podobne ako Pavol, ktorý utešoval posádku lode, ktorá ho viezla ako väzňa do Ríma a bola v smrteľnom nebezpečenstve stroskotania, hovorí: „Verím Bohu, že bude tak, ako mi povedal.“ (Sk 27:25).

Medzi najzaujímavejšie udalosti patrili istotne mimoriadne večery 10. marca z príležitosti návštevy anglikánskeho prímasa a arcibiskupa z Cantenbury Rowana Douglasa Wiliamsa v Ríme. Táto slávnosť za účasti oboch hláv Katolíckej i Anglikánskej cirkvi sa konala v rímskej bazilike „San Gregorio al Celio“ a bola spojená s tisícim výročím založenia Kamaldulskej pustovne. Práve kamaldulskí mníši spravujú toto miesto, z ktorého vyslal svätý pápež Gregor I. misionárov do Anglicka, medzi ktorými bol aj neskorší prvý biskup Cantenbury, svätý Augustín. Mnohí si všimli, že arcibiskup Wiliams patrí medzi tých hlavných predstaviteľov kresťanských cirkví, ktorí majú veľmi blízko k pápežovi Benediktovi. Táto blízkosť je pre mnohých prekvapujúca, vzhľadom k tomu, že to bol práve súčasný pápež, kto začal so zriaďovaním osobitých ordinariátov pre anglikánskych veriacich, ktorí chcú vstúpiť do plného spoločenstva s katolíkmi. Najnovšie sa tak udialo v Austrálii, kde bol 15. júna zriadený personálny ordinariát Panny Márie Južného kríža. Ďalšou skutočnosťou

sú aj vnútorné tlaky v anglikánskom spoločenstve, kde proti sebe ostro bojujú konzervatívne a liberálne prúdy. Výsledkom je na jednej strane postupné presadzovanie liberálneho zmýšľania u anglikánov, v podobe ordinovania ženských biskupov či uznávania homosexuálnych zväzkov, a na strane druhej zmienený odpad konzervatívnej časti ku katolíkom. Táto rozštiepenosť bola asi aj jedným z dôvodov toho, že o šesť dní po tomto stretnutí v Ríme Wiliams šokujúco ohlásil rezignáciu na post arcibiskupa, v ktorom ostane ešte do konca tohto roku.

V marci nasledovala tretia apoštolská cesta súčasného rímskeho biskupa na americký kontinent. V dňoch 23.-29. marca navštívil katolícky veľmi silné Mexiko a sužované cirkevné spoločenstvo na Kube. Kvôli svojmu veku nemohol Benedikt XVI. navštíviť hlavné mesto Mexico, ktoré sa nachádza vo vysokej nadmorskej výške, a preto lietadlo pristálo v piatok v nižšie položenom

Guanajuat. Nasledujúci deň sa stretol s federálnym prezidentom. Večer sa konalo milé stretnutie s mexickými deťmi, ktoré sa často stávajú obeťami tak násilných nepokojov, ako aj zneužívaním zo strany dospelých. Pápež ich uistil, že každé z nich je veľkým darom pre Mexiko. V nedeľu 25. marca sa v parku Bicentenario konala slávnostná eucharistická liturgia. V homílii pápež zdôraznil potrebu spoznania radosti, ktorá pramení z Krista. Táto radosť je totižto v súčasnom Mexiku zahmlená drogovou vojnou v krajine, ktorej vyčinenie pripravilo už mnoho obyvateľov o život. Deň bol zakončený spoločnými večerami mexických a latinskoamerických biskupov v katedrále Panny Márie Svetla.

V pondelok sa Svätý otec rozlúčil s Mexikom a odletel na Kubu. Len pár hodín po pristáaní lietadla v Santiago de Cuba slúžil pápež omšu na miestnom námestí Antonia Macea. Medzi veriacimi sa nachádzal aj vodca komunistického Kuby Raul Castro. Slávnosť sa konala z príležitosti 400. výročia nájdenia sochy Panny Márie „Virgen de la Caridad del Cobre“, ktorá je medzi kubánskym ľudom veľmi uctievaná. Navyše, formulár omše bol zo slávnosti Zvestovania Pána, ktorá pripadla na tento deň. V homílii sa nachádzali dva hlavné body: povzbudenie k oddanosti k Márii, ktorá približuje k Ježišovi, a kritika marxistickej ideológie, ktorá sa v skutočnosti vzdáva ľudí. Nasledujúci deň bol v znamení pápežovej púte do mariánskej baziliky v El Cobre a presunu do Havany, hlavného mesta Kuby. Tam sa stretol s vládnymi predstaviteľmi a kubánskymi biskupmi. Posledný deň cesty, v stredu 28. marca, odslúžil pontifik omšu na havanskom Námestí revolúcie. Medzi najsledovanejšie momenty návštevy Kuby patrilo krátke stretnutie Benedikta XVI. s bývalým prezidentom a revolucionárom Fidelom Castrom, ktoré sa uskutočnilo tesne pred pápežovým odletom. Mnohými kriti-

zovaný ťah však možno neskôr prispel k tomu, že sa nadchádzajúci Veľký piatok na Kube uznal za oficiálny deň pracovného pokoja.

Intenzívny program pápeža po namáhavej ceste pokračoval slávením Veľkého týždňa vo Vatikáne. To začalo slávnostným sprievodom na Kvetnú nedeľu. V omši svätenia olejov sa hlava katolíkov nepriamo vyjadrila aj k fenoménu rakúskych kňazov, ktorí odmietajú poslušnosť a autoritu hierarchie. Odzbrojujúca bola hlavne otázka, či práve neposlušnosť je cestou k zlepšeniu a reforme Cirkvi. Krížovú cestu v Koloseu tento rok pripravili netradične manželia Daniela a Anna Maria Zanzucchiho z hnutia Focolare. Svetlým momentom pre Slovákov bol krst Slovenky Dášy Mackovej, ktorý jej udelil pápež pri slávnosti veľkonočnej vigílie.

Po oslavách svojich 85. narodenín musel čoskoro rímsky biskup riešiť problém úniku dôverných dokumentov, ktorý otriadol celým Vatikánom. Tieto spisy totiž boli publikované talianskym novinárom Gianluigim Nuzzim v knihe „Jeho svätosť“ a poukazovali na nezhody vo vnútri rímskej kúrie. K vyšetreniu kauzy bola menovaná komisia troch kardinálov: Juliana Herranza, emeritného predsedu Pápežskej rady pre výklad legislatívnych textov, emeritného arcibiskupa Palerma Salvatoreho de Giorgiho a slovenského kardinála Jozefa Tomku. Toto menovanie ukázalo, že náš kardinál stále patrí medzi osoby, ktoré požívajú vysokú dôveru u pápeža. Niekoľkomesačné vyšetrovanie a nasledujúci súdny proces odhalili, že vinníkmi sú, prekvapivo, zamestnanci Svätej stolice, pápežov komorník Paolo Gabriele a počítačový technik Claudio Scarpelletti. Prvý menovaný bol odsúdený na 18 mesiacov väzenia.

Po pápežskej májovej návšteve talianskych miest Arezzo, La Verna a San Sepolcro, ktoré sú spojené so životom sv. Františka, sa začiatkom

júna Svätý otec vydal na tri dni do Milána, aby sa stretol s veriacimi, ktorí sa zúčastnili na 7. Svetovom stretnutí rodín. Prvý piatkový deň vyplnilo stretnutie s občanmi mesta na Dómskom námestí a večerný koncert v svetoznámej La Scale, v ktorej si pápež vypočul Beethovenovu deviatu symfóniu. V príhovore po koncerte sa vyjadril ku kontrastu radosti, ktorá vychádza z hudby veľkého skladateľa a skutočnosti bolesti a opustenia, ktoré zasiahli obyvateľov silným zemetrasením postihnutého regiónu v strednom Taliansku. Pestrý program nasledoval v sobotu. Dopoludnia sa Benedikt pomodlil Modlitbu cez deň s veriacimi v Milánskom dome, v ktorom si uctil aj pozostatky svätého Karola Boromejského, patróna košického seminára, napoludnie sa na futbalovom štadióne San Siro stretol s birmovanými Milánskej arcidiecézy a večer završil deň stretnutím s predstaviteľmi mesta v Trónnej sieni na Arcibiskupskom úrade a večerom svedectiev v parku Bresso. Nedeľa už patrila rodinám z celého sveta. Na slávnostnej omši na sviatok Najsvätejšej Trojice sa v kázni zastavil pri troch bodoch: rodina, práca a sviatok. Tieto by mali byť základom pre ľudí, ktorí žijú rodinným životom. Po odchode z Milána a slávnosti Božieho Tela a Krvi Svätý otec podporil svojou prítomnosťou nešťastných ľudí, ktorí utrpeli po sérii zemetrasení, keď 26. júna navštívil región Emilia-Romagna.

Najzávažnejšia zmena v Rímskej kúrii ostatného obdobia sa 2. júla stala výmena prefektov na čele Kongregácie pre náuku viery. Amerického kardinála Levađu, ktorý odišiel do dôchodku, očakávané vystriedal pápežov rodák, aj na Slovensku dobre známy regensburgský biskup, Gerhard

Ludwig Müller. Jednou z jeho najzávažnejších úloh patrí v súčasnosti aj rokovanie s Kňazským bratstvom sv. Pia X., ktoré založil tradicionalistický zosnulý biskup Marcel Lefebvre. Tí napriek sňatiu exkomunikácie z ich biskupov stále zostávajú pre vlastné vnútorné nezhody a nevôľu prijať ponuky z Vatikánu oficiálne oddelení od Svätého

stolca. Medzi významné udalosti vo svete

kresťanov patrí aj výmena koptského ortodoxného pápeža, kedy bol po zosnulom Shenudovi III. zvolený Theodoros II. Význam katolíckej populácie cítiť v ostatnom čase aj v Spojených štátoch, kde sa biskupi na čele s newyorským kardinálom Dolanom ostro postavili proti zdravotníckej reforme prezidenta Obamu, čo malo veľký vplyv na vývoj prezidentských volieb. Príkladom toho je, že po proteste demokratov kvôli zvýhodňovaniu republikánov sa prišiel kardinál pomodliť na zjazdy oboch najväčších favoritov na prezidenta.

Veľkou udalosťou v živote východných katolíckych cirkví sa stala septembrová cesta rímskeho veľkňaza do Libanu. Najdôležitejším momentom návštevy bolo podpísanie a publikovanie plos-

du špeciálnej synody biskupov pre Blízky východ, ktorá sa uskutočnila v Ríme ešte od 10. do 24. októbra 2010. Po prilete a privítaní na letisku v Bejrúte sa pápež v piatok 14. septembra presunul do baziliky Sv. Pavla v Harisse, kde podpísal postsynodálnu apoštolskú exhortáciu „Ecclesia in Medio Oriente“, ktorá sa venuje situácii kresťanov na nepokojnom Blízkom východe. Povzbudenie odkazovalo na Pánov kríž, ktorý je odpoveďou na každé zlo. V sobotu sa konalo stretnutie s oficiálnymi predstaviteľmi štátu i moslimov v prezidentskom paláci v Baabde. Po tomto sa Svätý otec presunul

na obed s biskupmi do sídla arménskeho katolíckeho patriarchátu v Bzommaré, čomu nasledovalo večerné stretnutie s mladými pred sídlom maronitského patriarchátu v Bkerké. Centrom nedele bola slávnostná eucharistia na Bejrutskom nábreží. Aby sa skompletizovala zaangažovanosť všetkých východných cirkví prítomných v krajine, nedeľňajší obed sa konal v sídle sýrsko-katolíckej cirkvi v Charfete.

Centrom roka 2012 v Katolíckej cirkvi sa stalo vyhlásenie Roka viery a biskupská synoda o novej evanjelizácii v čase od 7. do 28. októbra. Šesť

svojím pôvodom vyrovnávajú hegemoniu európskych a špeciálne talianskych kardinálov. Medzi výraznými nominantmi sú dvaja východní biskupi, maronitský patriarcha Béchara Boutros Raï z Libanonu, vyšší syro-malankársky arcibiskup Baselios Cleemis Thottunkal z Indie či arcibiskup Abuje John Olorunfemi Onaiyekan z Nigérie, kde stále prebiehajú krvavé útoky proti kresťanom.

Aj na Slovensku bolo toto obdobie pre miestnu cirkev pokojné i búrlivé. Prejavilo sa to najmä v zmenách miestneho episkopátu. Po získaní nového

biskupa sme sa s viacerými museli rozlúčiť. 17. marca bol v Katedrále sv. Martina v Bratislave vysvätený nový pomocný biskup pre domácu arcidiocézu – Jozef Halčko. Hlavným svätiteľom bol arcibiskup Stanislav Zvolenský a spolusvätiteľmi kardinál Jozef Tomko a nuncius Mario Giordana. Novým biskupským heslom sa pre nového auxiliaryára stalo jednodu-

dni pred tým, ako synodálni otcovia napodobnili na Námestí sv. Petra sprievod spred 50. rokov pri otvorení Druhého vatikánskeho koncilu, Benedikt XVI. napodobnil svojho predchodcu bl. Jána XXIII. a zveril synodu i Rok viery Panne Márii pri návšteve Loreta. Sprievodnými udalosťami týchto dní bolo vyhlásenie nových učiteľov Cirkvi – sv. Jána z Avily a sv. Hildegardy z Bingenu a svätorečenie siedmich nových svätcov, medzi ktorými je aj prvá pôvodná Indiánka z Ameriky – sv. Kateri Tekakwitha. Toto kanonizačné slávenie bolo ozvláštnené návratom špeciálneho pápežského liturgického oblečenia „fanonu“, ktorý je akýmsi ochranným „podbradníkom“ na ornáte. Do zboru kardinálov boli nečakane vyvolení noví členovia, ktorí

chcú ale nádejné zvolanie „Resurexit!“ (Vstal z mŕtvych!). 3. mája nás naproti tomu po namáhavej chorobe opustil bývalý predseda KBS, morálny teológ a spišský emeritný biskup František Tondra. Pohrebné obrady sa uskutočnili 10. mája. Svätú omšu slávil kolínsky kardinál Joachim Meisner a homíliu predniesol košický arcibiskup Bernard Bober. Po obradoch bolo telo nebohého biskupa uložené do hrobu na cintoríne v Spišskej Kapitule.

Lod'ka Cirkvi sa plaví ďalej. Náš život je predsa len púťou, ako to zdôraznil aj pápež. Púťou do nebeskej vlasti, na ktorej nás stretá radosť, smútok, bolesť i uzdravenie.

Prišli k NÁM...

ZOZBIERAL: LUKÁŠ GROBÁR

FOTO: ARCHÍV AUTORA

Tak ako každý rok, aj teraz máme my starší o jednu starosť navyše. Nastúpili nováčikovia a my sa musíme naučiť priradiť správne tváre k tým správnym menám. A aby sme v tom neboli sami, tak ich predstavíme aj Vám.

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Udalostí, ktoré ovplyvnili moje rozhodnutie pre vstup do kňazského seminára, bolo viacero. Počas štúdia na strednej škole som pocítil kňazské povolanie. Vplyvom rôznych okolností som upustil od tejto myšlienky. Ďalšie moje kroky smerovali do zamestnania a na externé štúdium na vysokej škole. Po ukončení vysokoškolského štúdia som sa opäť vrátil k myšlienke vstupu do kňazského seminára. Začala sa cesta premýšľania a rozhodovania, napokon som dal svoje rozhodnutie.

Takmer všetci sme do seminára prišli po rokoch ministrovania a pomoci v kostole. Ty si k nám prišiel spomedzi „obyčajných“ ľudí.

Počas môjho života som ministroval len zopárkrát v útlom veku. Teraz v kňazskom seminári som začal ministrovať, je to pre mňa všetko nové. Ale postupne sa tomu priučam. Moji spolužiaci sú veľmi ochotní mi s tým pomôcť a vysvetliť mi všetky potrebné veci. Ministrovanie nie je zložité, preto si myslím, že sa mi to dostane do krvi a nebudem s tým mať problém.

Marek Marcin (25)
Nižná Šebastová

Peter Szeles (19)
Janík

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

V skutočnosti v mojom prípade sa nedá hovoriť len o jednej udalosti, pretože to bola celá séria rôznych skutočností počas môjho života. Na začiatku som mal veľké plány do budúcnosti. Vybudovať kariéru s prírodnými vedami a založiť si rodinu. Nechcel som ani len pomyslieť na kňazstvo. Tak som sa modlil k Bohu, že môže chcieť odo mňa hocičo, len nie kňazstvo. Ale čím viac som proti tomu bojoval, tým silnejšie ma prenasledovala táto myšlienka. Z tohto dôvodu som veľa vecí pokazil, lebo som chcel všetko vyriešiť iba sám a naplňať iba svoje

predstavy. No postupom času ma začala zaujímať jedna myšlienka – čo by mi Boh povedal, keby som teraz zomrel a stretol sa s Ním. Báľ som sa, že nič dobré. Tak som sa začal zaoberať otázkou povolania. Prišiel som na to, že iba po zrieknutí sa svojich túžob dokážem uvidieť to, čo skutočne môže naplniť moje srdce. Takto som odovzdal celý 4. ročník gymnázia do Božích rúk, aby mi ukázal, kde mám pokračovať po skončení školy. Najprv sa nič nedialo. Ale po pol roku som sa dostal do takej fázy, že mi už bolo jedno, kam pôjdem, len nech sa stane Božia vôľa. To bol práve ten zlomový moment v mojom živote. Síce som úplne nevedel zdôvodniť, prečo práve tam a práve teraz, ale jednoducho som cítil, že to tak má byť. Verím, že túto cestu som si nevybral pre seba ja, ale vybral mi ju Boh.

Pre prvákov je seminár niečím novým, niečím zvláštnym. Čo ťa oslovilo v seminári najviac?

V seminári ma najviac teší prítomnosť Ježiša v Eucharistii v našej kaplnke, kde sa okrem spoločných modlitieb môžeme aj v samote stíšiť. Okrem toho, veľmi ma oslovila skutočnosť, že naši predstavení, duchovní otcovia, sú stále s nami a môžu nám vyslúžiť sviatosť zmierenia, kedykoľvek to potrebujeme. Ďalej som veľmi rád, že o náš duchovný život sa starajú aj počas kolokvií (duchovného vedenia).

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Už od útleho detstva som chodil do kostola spolu s rodičmi. Od nejakého 2. ročníka na ZŠ som začal miništrovať. Postupom času, keď som bol starší, som začal navštevovať spoločenstvo mladých ľudí. Chodili sme spolu na rôzne výlety, duchovné obnovy, športové akcie, adorácie, turistiku a veľa ďalších aktivít. Chodili s nami aj rôzni kapláni. Vždy som rozmýšľal, aký je môj zmysel života. Začal som viac prehlbovať svoj vzťah k Bohu. Častejšie som chodil do kostola miništrovať, pravidelne som prijímal Božie Telo pod spôsobom chleba, častejšie som sa zúčastňoval na adoráciách. Cítil som, že ma to naplňa. Asi pred 2 rokmi prišli k nám do farnosti rehoľné sestry vincentky. Boli pre mňa povzbudením. Zúčastňoval som sa rôznych aktivít, ktoré organizovali. Obdivoval som ich, lebo všetko robili nezištne a s láskou. Prostredníctvom nich som viac prehlboval svoj vzťah k Bohu. Zúčastnil som sa duchovnej obnovy v Bijacovciach a téma duchovnej obnovy bola: Povolanie. Tam som si upevnil svoje povolanie stať sa kňazom. Odpovedal som na Božie volanie. Nie moja, ale Božia vôľa nech sa stane.

naplňa. Asi pred 2 rokmi prišli k nám do farnosti rehoľné sestry vincentky. Boli pre mňa povzbudením. Zúčastňoval som sa rôznych aktivít, ktoré organizovali. Obdivoval som ich, lebo všetko robili nezištne a s láskou. Prostredníctvom nich som viac prehlboval svoj vzťah k Bohu. Zúčastnil som sa duchovnej obnovy v Bijacovciach a téma duchovnej obnovy bola: Povolanie. Tam som si upevnil svoje povolanie stať sa kňazom. Odpovedal som na Božie volanie. Nie moja, ale Božia vôľa nech sa stane.

Teba poznáme ako veľkého milovníka športu. Čo ťa na športe fascinuje?

Pohyb, tréning a adrenalín. Každý jeden športovec, ak chce súťažiť, buď aktívne, alebo len tak pre seba v rámci voľného času, za všetkým je veľa námahy, premáhania sa, cvičenia. A preto aj ja vo svojom voľnom čase zájdem do posilňovne alebo do telocvične trochu si zabehať, zahrať futbal, floorball pre vlastnú kondíciu. Aktívnejšie, teraz už asi tretí rok, sa venujem cyklistike. Chodím na rôzne cyklotúry a spoznávam prírodu. Taktiež mám rád hokej a korčuľovanie. V detstve som chcel hrať hokej, ale kvôli zlomenine ruky som nehral aktívne. Ale hokej som hrával vždy s kamarátmi a hrávam ho až doteraz. S tým je spojené aj korčuľovanie. Rád sa korčuľujem vonku v lete, v jeseni, ale mám rád aj čaro zimy. Korčuľujem sa aj na zamrznutom potoku, ale aj na klzisku. Dá sa povedať, že mám rád skoro všetky športy. Za každým jedným športom sa skrýva aj adrenalín. To ma na tom fascinuje. Riadim sa heslom: „V zdravom tele, zdravý duch.“

Jozef Vaško (19)
Bardejov - mesto

Martin Miškuf (24)
Fintice

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Aj keď obdivujem ľudí, ktorí na základe jednej udalosti či situácie vedia urobiť takéto životné rozhodnutie, u mňa to tak nebolo. Moje rozhodnutie má svoje korene ešte v detstve a vyvrcholilo pred ukončením VŠ. Sprevádzalo ho teda množstvo udalostí, na základe ktorých som sa rozhodol. Veľmi pekný príklad som mal u svojho krstného otca, ktorý je dominikánskym kňazom, ako aj u iných kňazov, s ktorými som bol v kontakte. Ďalej to bolo časté miništrovanie, púte, atmosféra v rodine... No s odstupom času môžem povedať, že toto všetko má jeden „spoločný bod“, a tým je Panna Mária. Jej najviac ďakujem za svoje povolanie.

Po rokoch štúdia v Prešove si vyštudoval biológiu. Vieš nám povedať, čo má spoločné biológia a teológia?

Jednoduchá odpoveď - Boha. Istý človek povedal, že prvý glg z pohára vedy je jasným dôkazom proti Bohu, no na dne pohára nakoniec vždy tohto Boha nájdeš. Ak má teda človek otvorený rozum, ale hlavne srdce, každá veda – aj biológia – ho nakoniec k Bohu privedie. Podľa mňa je Boh základom každej vedy. A veda je zas vzrušujúcou cestou objavovania Boha.

Čo najviac ovplyvnilo tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Moje rozhodnutie stať sa kňazom nebolo vždy také jednoznačné. Nevieť s istotou povedať konkrétnu udalosť, ktorá ovplyvnila moje rozhodnutie nasledovať Ježiša. Som však presvedčený o tom, že Boh ma stále viedol, kadiaľ chcel. Teraz si uvedomujem, ako si to všetko, aj zlé, vie Boh použiť na uskutočnenie jeho zámeru s nami. Verím, že jeho riadením je aj to, v akej rodine som sa narodil. To, že mi rodičia odovzdali vieru, a nie len to. Stále ma pobádali vieru aj žiť. To ma istým spôsobom taktiež veľmi ovplyvnilo, lebo v rodine som dostal naozaj pevný základ. Ďalej to boli určite kňazi, ktorí pôsobili v našej farnosti a svojím príkladom či otvorenosťou mi ukazovali zmysel kňazstva. Taktiež bolo mnoho životných situácií, cez ktoré verím, že nám Boh chce vždy niečo povedať. Zvlášť si spomínam na jednu udalosť, ktorá prispela k tomu, že som sa rozhodol pre kňazstvo. Bolo to asi pred dvoma rokmi, keď som pri modlitbe v kostole pocítil Božie volanie. Vtedy mi srdce naplnila láska. A vedie ma až doteraz za Kristom. Na záver by som chcel spomenúť, že počas tohto obdobia som sa veľa modlil za toto rozhodnutie, čo si myslím, že je veľmi nevyhnutné.

František Petruška (19)
Fričovce

Určite máš za sebou roky miništrovania. Aké najkrajšie spomienky máš z tohto obdobia?

Vďaka Bohu som sa narodil blízko kostola, čo tiež vnímam ako Božie riadenie, a tak som miništroval už ako malý chlapec. Za tie roky sa vystriedalo množstvo miništrantov a mnoho sa toho aj zmenilo. Pamätám si na situácie, keď som ešte len začínal. Vtedy pre nás malo veľmi veľkú cenu, keď som smel čo i len zobrať kalich z oltára alebo podržať paténu. Veľmi rád si spomínam aj na spoločné akcie miništrantov, a to na rôzne futbalové turnaje, „stretká“ či opekačky. No tie najkrajšie zážitky sú určite pri oltári. To,

čomu som sa tam naučil, ma nikto nikde inde nemohol naučiť. Zvlášť si pamätám na situácie, keď prišiel do našej farnosti biskup alebo nejaký významný kňaz a ja som mohol stáť vedľa neho či držať mu aspoň knihu. Teraz som za ten čas veľmi vďačný a uvedomujem si, ako mi to veľmi v živote pomohlo.

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Moje povolanie sa rodilo už pri krste. Už v útlom veku má moji rodičia privádzali do kostola a modlili sa so mnou. Neskôr, ako 10-ročný, som začal miništrovať. Vtedy som zažíval po prvýkrát, čo to je pohybovať sa pri oltári. V čase puberty táto myšlienka stať sa kňazom pominula. Prestal som miništrovať a začal som sa venovať športu, konkrétne futbalu. Chcel som sa stať futbalistom, no po čase ma to nenapĺňalo. Opäť som začal miništrovať. Futbal bol zrazu druhoradý. Veľkým milníkom môjho rozhodnutia prísť do seminára sa stali misie, ktoré boli v našej farnosti. Pripravovali nám ich redemptoristi a vtedy som sa opäť zamýšľal nad týmto spôsobom života. S touto myšlienkou som bojoval dva roky. Modlil som sa za svoje povolanie a rozmýšľal som o tom. Samozrejme, v neposlednom rade to boli aj naši kňazi, ktorí sa snažili byť pre nás a žili tak, ako sa na kňazov patrí. Neskôr som sa o svojom povolaní rozprával s kňazmi, až som sa prihlásil do kňazského seminára sv. Karola Boromejského.

Peter Ľonc (21)
Snina

Do seminára si podal prihlášku až rok po strednej škole. Ako si strávil tento rok a čo ti dal?

Počas tohto roka som získal veľa skúseností. Zistil som, aké to je byť zamestnaný. Pracoval som v pizzerii ako kuchár – „donáškar“. No cítil som, že ma to stále nenapĺňa. Po niekoľkých mesiacoch v tejto práci prišlo definitívne rozhodnutie stať sa kňazom, respektíve formovať svoje povolanie v súlade s Božou vôľou. Mojm motto v seminári je: „Každodennou modlitbou nestrácam čas, ale získavam deň.“

Rastislav Gönci (23)
Trstené pri Hornáde

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Myšlienka stať sa kňazom už nastala na strednej škole v prvom ročníku. Túžba po kňazstve rokmi silnela a zväčšovala sa. Bol som si takmer istý, že povolanie, ktoré by ma malo naplňovať celý život, je práve kňazstvo. Ale v maturitnom ročníku som cítil, že ešte neprišla tá pravá chvíľa dať sa na túto cestu, takže som si doplnil vzdelanie v odbore ošetrovateľstvo a počas tohto štúdia, cez pacientov, cez rôzne situácie prišlo definitívne rozhodnutie, že chcem byť celý Kristov.

V seminári sme mali a máme chlapcov, ktorí študovali a pracovali v rôznych profesiách. Ty máš za sebou zopár semestrov na zdravotníckej škole v odbore „sestrička“. Čo ťa k tomu viedlo?

Už od malička som rád pomáhal ľuďom, ale nikdy som si ani nepomyslel, že raz budem pomáhať pacientom a poskytovať im ošetrovateľskú starostlivosť. Prišlo to nejakو naraz a po základnej škole som nastúpil na strednú zdravotnícku školu sv. Alžbety, kde som počas klinickej praxe spoznal veľa chorých, ktorí potrebovali každodennú starostlivosť a pomoc. Túžba pomáhať im ma naplňovala, tak som pokračoval v odbore ošetrovateľstvo na fakulte zdravotníckych odborov. Tam som počas týchto štúdií pociťoval túžbu pomáhať im viac, a to pomáhať im na duši.

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Ťažko mi je toto rozhodnutie opísať v jednej situácii. Ale bola to udalosť, ktorá mi pomohla začať rozmýšľať a pýtať sa Pána, aká je jeho vôľa. Počas strednej školy som prechádzal okolo otvoreného chrámu. Začal som pociťovať túžbu zastaviť sa pred Eucharistiou a prosiť i ďakovať za veci, ktoré ma v škole čakali, alebo ktoré sa udiali. A práve pri týchto súkromných adoráciách pred Eucharistiou som začal pociťovať túžbu byť jedným z tých, ktorý môže sprostredkovať živého Krista ľuďom. Pomocou k rozhodnutiu stať sa kňazom mi bolo i Božie slovo, v ktorom Kristus povoláva rybárov pri Genezaretskom jazere za „rybárov ľudí“ či povolanie Matúša z mýtnice.

Pavol Bujňák (24)
Svinica

Po dvoch rokoch štúdia na našej fakulte si sa rozhodol k nám prísť. Ako si nás vnímal?

Seminaristov som vnímal ako jeden spoločný „tím“, ktorý smeruje za jedným spoločným cieľom, ktorým je kňazstvo. Podobne ako futbalové či hokejové mužstvo, ktoré bojuje pod vedením trénera a jeho asistentov za jedným spoločným cieľom, ktorým je víťazstvo. Ako ľudí, ktorí vedia človeka povzbudiť úsmevom, láskavou ochotou a obetavosťou pomôcť blížnemu, ako i verným plnením si svojich povinností. Ale i ako tých, ktorí majú svoje „muchy“ (chyby, nedostatky) a s pomocou najvyššieho veľkňaza – Krista, sa snažia týchto „múch“ zbavovať a pripodobňovať sa Kristovi. A nakoniec, ako mužov modlitby i ako mužov, ktorým nechýba humor.

Filip Peregrin (20)
Prešov - Sekčov

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Povolanie ku kňazstvu som v sebe cítil už od detstva. No prvýkrát som ho pocítil, keď som chodil na sväté omše a obdivoval všetky tie úkony a modlitby kňaza. Ako som rástol, túžba stať sa kňazom stále ostávala. No udalosť, ktorou som sa definitívne rozhodol urobiť všetko pre to, aby som sa mohol stať kňazom, a ktorú považujem za zlomovú, sa stala v prvom ročníku na gymnáziu. Spolu s mojimi dvoma kamarátmi sme sa raz stretli v školskej kaplnke, kde som sa im zveril, že si nie som si istý v oblasti môjho budúceho povolania. Oni sa ponúkli, že sa môžeme všetci spolu na tento úmysel pomodliť. Keď sa tak za mňa modlili, jeden z nich vytiahol

Sväté Písmo, aby mi povedal Slovo, ktoré pre mňa Boh má. Vtedy, náhodným otvorením Písma, mi prečítali povolanie Jozueho. V tomto momente som zistil, že Boh chce, aby som mu slúžil ako kňaz a potvrdilo sa mi to aj na prijímacích skúškach do seminára a fakulty.

Náš seminár sa riadi svojím vlastným poriadkom. Ako si naň zvykáš?

Nie som tu dlho, ale za ten čas, čo som tu, môžem povedať, že seminárny poriadok má na mňa pozitívne účinky. Pred tým, než som nastúpil do seminára, som si nevedel správne a efektívne usporiadať čas. Veľa vecí som nestíhal a nerobil poriadne. Veľakrát sa stalo, že som sa počas dňa nedokázal stíšiť a

vnímať Boha. Avšak, v seminári stíham toho veľa. Je tu vyvážené usporiadaný čas pre štúdium, modlitbu a oddych. No je pravda, že niekedy tých povinností je veľa a potom ich nestíham plniť. No myslím si, že ešte som tu veľmi krátky čas na to, aby som si zosúladiť voľný čas ideálne. Určite mám na čom pracovať. Rozhodne za seba môžem povedať, že som so seminárnym poriadkom spokojný.

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Už ako malý chlapec som chcel byť kňazom. Toto presvedčenie sa potom so mnou viezlo roky. Raz to bolo silnejšie, inokedy slabšie. Vždy ma k tomu viedli kňazi u nás vo farnosti, aj keď si to vtedy možno neuvedomovali. No najväčšia udalosť, ktorá ma ovplyvnila, bola birmovka v roku 2009. Vtedy som najsilnejšie cítil toto volanie a odvtedy som sa toho nepustil a snažil sa ho ešte viac spoznávať a rozvíjať.

Umenie prináša človeku potešenie i zážitok, ktorý je neopísateľný. Hral si v niektorých divadelných predstaveniach – v ktorých to bolo a čo ti priniesla tato „sláva“?

Hral som v troch divadelných predstaveniach: Mánotratný syn (evanjeliové podobenstvo), Taký obyčajný arský farár - Ján Maria Vianney a Obeť spovedného tajomstva. Tieto hry mi priniesli v prvom rade spoločenstvo úžasných mladých ľudí. Tiež aj väčšiu lásku k svätcom, obzvlášť k sv. Jánovi Márii Vianneymu. Teším sa, že sme mohli prostredníctvom divadla osloviť a potešiť mnohých ľudí. Vraveli, že predstavenia sa im páčili, tak verím, že si z nich aj niečo vzali do srdca tak, ako aj my - herci.

Patrik Janó (19)
Čaňa

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Nedá sa povedať, že som sa rozhodol v konkrétnom momente. Išlo skôr o proces okresávania mojej osobnosti a formácie, počnúc miništrovaním, prípravou na birmovku, rôznymi akciami, výletmi a duchovnými obnovami s kaplánmi, diakonom či spoločenstvom mladých pri Bazilike vo Vranove a v neposlednom rade tiež rok a pol fungovania v prešovskom „UPC“. A práve tam som sa už definitívne rozhodol pre kňazskú službu a podal som prihlášku do kňazského seminára. Dnes som už tu a verím, že s Božou pomocou to všetko zvládnem.

Hudba prináša radosť a potešenie. Čo dáva hudba tebe?

Hudbe sa venujem asi 4 roky, konkrétne hre na akustickej gitare, elektrickej a trocha aj na basgitare. Stále som však taký hudobný amatér a samouk, no pre moje potešenie mi to stačí. A keď mám voľný čas, rád si popočúvam Johna Mayera, Tommyho Emanuela či Marcusa Millera. Hudba je pre mňa koníček a zároveň relax, pri ktorom viem vypnúť.

Lukáš Hričan (21)
Vranov nad Topľou - Juh

Matúš Kurcik (28)
Michalovce II

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Začalo to tým, že som sa pýtal a kládol si otázky o zmysle života, načo sme tu, čo je naším cieľom, úlohou tu na zemi a pod. Určite ma ovplyvnili mnohí kňazi a ich otvorenosť, prijatie a záujem o mňa a iných mladých. Chcel som sa im podobať a robiť to isté. Teda robiť niečo pre iných. Preto som sa začal pýtať Pána Boha, kde má chce mať, aký má so mnou plán a čo mám robiť. Keďže pochádzam z farnosti, ktorú spravujú saleziáni, prirodzene ma to ťahalo k nim. No Pán to chcel inak, a tak som si podal žiadosť do kňazského seminára. Od puberty chodievam pravidelne na sv. omšu, snažím sa prijímať sviatosti, aktívne som sa zúčastňoval na živote v spoločenstve, kde som sa stal animátorom. Ako som už spomenul, od

malička som túžil robiť niečo pre druhých a dávať ďalej to, čo som sám dostal. Pocítil som niekde v hĺbke srdca, vo svojom vnútri, volanie do kňazstva a to volanie bolo intenzívnejšie a sa opakovalo. A cítil som pri tom pokoj a spokojnosť.

Veľa ľudí má svoje vzory, ktorým sa chcú podobať alebo ich dokonca napodobňovať. Kto sa stal pre teba vzorom, keď si sa rozhodol pre seminár?

Sčasti som na to odpovedal v predošlej otázke. Tými vzormi sú horliví kňazi, ktorí má prijali a mali radi takého, aký som aj s mojimi chybami. Svojím spôsobom sú mi vzorom svätci, ako Benedikt z Nursie, František z Assisi, Vincent de Paul, Filip Neri, Ján Maria Vianney, páter Pio, Matka Tereza, ktorí sa dokázali zrieknuť seba z lásky k Bohu a ľuďom, ale najviac don Bosco, ktorý zmenil a veľmi ovplyvnil môj život. Ale v prvom rade je to pre nás nedosiahnuteľný ideál v osobe Ježiša Krista, ku ktorému sa životom máme približovať.

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Nebolo to moje rozhodnutie, ale Božie. Ja som len súhlasil. Prvé pocity a myšlienky k povolaniu stať sa kňazom prichádzali už kedysi hlboko v detstve, ani sám neviem presne, kedy to bolo. V hĺbke srdca si ma Pán Boh povolával napriek tomu, že som nie vždy všetkému dobre rozumel. Taký silnejší impulz na zamyslenie mi dala primičná slávnosť novokňaza v našej farnosti pred niekoľkými rokmi. Svoju úlohu zohrala aj príprava k sviatosti birmovania a po nej sa začala vo mne objavovať túžba po kňazstve, ktorá mocnela miništrovaním pri Pánovom oltári. Bolo to obdobie rozhodovania sa o svojom životnom smerovaní, ktoré sa riadilo otázkou: „Kde ma chce mať Boh?“ Duchovný život, ktorý sa obohacoval skrze modlitbu a aktivity vo farnosti, sa stal pre mňa rozhodujúcim. Stále viac a intenzívnejšie mi napádala otázka, či práve mňa Boh povoláva ku kňazstvu a ako odpoveď mi zneli slová archanjela Gabriela, ktoré povedal Panne Márii: „Bohu nič nie je nemožné!“ A ako ona povedala svoje „fiat“, i ja som súhlasil s tým, čo mi Boh ponúkol.

Ako reagovali tvoji priatelia a okolie na tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Niektorí trochu prekvapene, ale mnohí už niečo tušili. Aj keď sa ma na to priamo neopýtali, čakali to. Vďaka Bohu, našiel som podporu u rodičov, priateľov aj farníkov.

Jakub Farkaš (21)
Nižná Šebastová

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Musím povedať, že v mojom prípade je to veľmi komplikované. Priznám sa, že som sa tomu povolaniu veľmi bránil. Aj keď som v sebe pociťoval nejasnú túžbu žiť nielen pre seba, obetovať svoj život nejakým vznešeným ideálom, hľadal som stále akési únikové cesty. Doslova som sa považoval za veľmi nehodného byť kňazom. A to až do chvíle, kým som nepocítil Božiu milosť v spôsobe vnútorného uzdravenia. A preto si myslím, že vnútorné uzdravenie, akési oslobodenie mi pomohlo v mojom rozhodnutí povedať Bohu áno.

Pred nástupom do seminára si dlhé roky pracoval a tiež si aj učil na škole. Aké to je učiť deti dnes?

Ja som 15 rokov pracoval v hutníctve ako robotník a 5 rokov som učil. Čas, ktorý som strávil učením v škole, bol veľmi obohacujúci. Bolo to pre mňa obdobie splnenia môjho sna byť učiteľom. Keď som začal učiť, myslel som, že to bude mojim povolaním až do dôchodku. No ... Pri práci s deťmi som si viac uvedomoval, že nie je až také dôležité, koľko vedomostí podáš deťom, ale to, ako im to podáš a hlavne to, aby som im to podával s láskou. Priznám sa, bolo to pre mňa veľakrát veľmi ťažké. Uvedomil som si, že je veľmi veľa zranených detí, ktoré svoje problémy kompenzujú tým, že napr. vyrušujú alebo ubližujú iným. Tieto deti ma učili veľkej pokore, učili ma zamýšľať sa nad svojim prístupom a neustále ho prehodnocovať. Deti svojou niekedy prehnanou „úprimnosťou“, ktorú zvykneme nazývať drzosť, nám nastavujú zrkadlo, do ktorého sa veľakrát nechceme pozeráť, ale keď sa doň pozrieme, zistíme, čo nám ešte chýba – koľko neľasky a pýchy je ešte v našom vnútri...

Imrich Seman (39)
Haniska

Ktorá udalosť v tvojom živote najviac ovplyvnila tvoje rozhodnutie stať sa kňazom?

Môj proces rozhodovania ovplyvnil sled viacerých udalostí, ktoré na seba nadväzovali a postupom času mi ukazovali cestu, ktorou momentálne kráčam. Nevieť definovať presný dátum ani konkrétnu udalosť, ktorá moje rozhodnutie ovplyvnila najviac. Azda najsilnejší Boží dotyk som pocítil v športe, ktorému som sa venoval, a pre ktorý som žil, často aj na úkor svojich povinností. Keď sa mi postupne plnili sny, o ktorých som kedysi sníval, začal som si uvedomovať, že to nie je všetko a zistil som, že život nie je len o tom – plniť si sny. Momentálne som šťastný v seminári a venujem sa naplno ako duchovnej, tak aj intelektuálnej formácii, avšak šport, ktorému som sa venoval, mi veľmi chýba.

Michal Lacko (20)
Košická Nová Ves

Aké zmeny nastali v tvojom živote po vstupe do seminára? Čomu si sa musel najviac prispôbiť?

Zmeny sú v živote človeka nevyhnutné, každý jedinec sa musí prispôbovať zmenám, ktoré nastávajú v jeho okolí. O to zvlášť kňazi, ktorí budú posielaní do rôznych farností, medzi rôznych ľudí a rôzne povahy. K prijatiu zmien a pochopeniu ich významu sme vedení už od prvých mesiacov v seminári skrze seminárny poriadok. Najväčšie zmeny, ktorým som sa v seminári musel prispôbiť, boli v oblasti organizovania si času. Nikdy predtým som nefungoval podľa presne stanoveného denného programu, od prebudenia takmer až po usnutie. V tomto smere som si musel zvyknúť napríklad aj na skoré rané vstávanie, ktoré mi nie celkom vyhovovalo. Veľká zmena nastala aj mojom duchovnom živote – naučil som sa modlitbu nielen bezducho odriekať, ale naplno ju prežívať.

Pobyť vo VEČNOM MESTE

MATHIAS GOČIK

FOTO: ARCHÍV AUTORA

*Kto by nechcel ísť do Ríma?
Neviem, či by sa našiel taký človek, zvlášť medzi kresťanmi katolíckmi,
pre ktorých je Rím podstatné mesto kvôli svedectvu života a smrti
dvoch najväčších apoštolov našej viery, sv. Petra a sv. Pavla.*

I ja sa počítam medzi tých, pre ktorých je Rím veľmi dôležitým mestom a tento rok som dokonca mal tú milosť stráviť celé leto vo Večnom meste, vo farskej komunite Marianistov, ktorá sa nachádza veľmi blízko Baziliky sv. Jána v Lateráne. Je to typická rímska farnosť, v ktorej žijú a pracujú štyria kňazi, a ktorá sa mi počas troch mesiacoch stala domovom. S faričkami som sa mohol rozprávať jedine v taliančine, čo zo začiatku bolo dosť náročné, ale po čase mi to už aj celkom išlo. Vďaka programu Erasmus, ktorý mi tento pobyt v zahraničí umožnil, som

mohol spoznať novú kultúru, nových ľudí, vžiť sa do typickej talianskej farnosti, ako aj vycibriť svoju taliančinu. Spolupráca na fare s kňazmi bola veľmi príjemná a milo spomínam na čas strávený s nimi. V rámci svojich možností som sa aj zapájal do rôznych aktivít vo farnosti i okolo nej, tak s pastoračným zámerom, ako aj manuálnou prácou. Iste mi môžete dať za pravdu, že ak ste už niekedy boli v Ríme v letných mesiacoch, je tam neskutočne horúco. Sám som veľkým fanúšikom slnečných dní a príjemného počasia, ale toto bol už aj pre mňa extrém, na ktorý som nebol vôbec

pripravený. Od svojho príchodu koncom júna do posledných dní v júli každý deň páliło slnko s teplotami vo výške 35 až 40 stupňov. Našťastie, more nebolo až tak ďaleko...

Boli i niektoré voľnejšie dni, počas ktorých som sa prešiel po hlavných pamiatkach v Ríme, ako aj dôležitých miestach našej viery. Bez pochyby tu patrí návšteva Vatikánu, Baziliky sv. Petra a hrob sv. Petra, ako aj všetky ostatné hlavné baziliky v Ríme (sv. Jána v Lateráne, sv. Pavla za hradbami a Santa Maria Maggiore), taktiež návšteva Baziliky sv. Klementa, ktorá je pre nás, Slovákov, tak veľmi dôležitá, keďže sú v nej pozostatky sv. Cyrila. Taktiež som navštívil Baziliku sv. Vavrinca za hradbami, Panny Márie v Trastevere, sv. Cecílie, sv. Cosma a Damiána, sv. Petra v okovách a mnoho ďalších prekrásnych bazilík. Ale najväčší duchovný zážitok bola pre mňa, bezpochyby, slávnostná svätá omša v Bazilike sv. Petra na sviatok svätých apoštolov sv. Petra a sv. Pavla, celebrowaná Svätým otcom Benediktom XVI. z príležitosti odovzdania pália novým arcibiskupom. Mimo Ríma som mal

možnosť navštíviť významné mestá, ako Assisi, kde ležia sv. František a sv. Klára, taktiež Nettuno, kde leží sv. Mária Goretti, na juhu som navštívil Neapol, kde pôsobil a leží sv. Giuseppe Moscati, a napokon aj majestátne Opátstvo Montecassino; slávny Benediktínsky kláštor, ktorý bol založený samotným sv. Benediktinom z Nursie, kde sa aj nachádza jeho hrob, ako aj hrob sv. Scholastiky. Pri týchto a mnohých ďalších veľikánoch našej viery, ku ktorým som putoval a prosil o potrebné milosti do života, som nachádzal neraz novú silu ďalej kráčať a nasledovať nášho Pána.

Som šťastný, že som mohol takto stráviť svoje prázdniny a obohatiť sa kultúrne i duchovne. Byť priamo vo Večnom Meste a príležitostné návštevy okolitých miest, kde toľko svätých vydalo svedectvo o Kristovi a mnohí aj svoje životy položili pre Krista, je pre mňa veľké povzbudenie a výzva – keď dokázali oni žiť naplno pre Krista, s Kristom a úplne odovzdaní Kristovi, tak s Božou pomocou a milosťou to dokážem i ja.

TRI MESIACE V CUDZINE...

Lukáš Grobár

FOTO: ARCHÍV AUTORA

Počas troch mesiacov prázdnin som zažil veľa zaujímavých chvíľ. Totižto, tento čas som strávil na pracovnej sťaži v zahraničí a zároveň doma. Prečo takto? Aj keď vzdialenosť skoro 900 kilometrov je veľká, mesto Plzeň je skoro „slovenské“. Slovenská farnosť, slovenská komunita, slovenskí kňazi a predovšetkým Slováci, ktorých je v Plzni mnoho.

Kdesi som počul, že český národ nie je až taký ateistický, ako sa o ňom hovorí, aj keď čísla hovoria čosi iné. Totiž, každý človek v čosi verí, či už je to Boh, Alah alebo Budha, nejaká energia, prípadne nejaký stvoriteľ, ktorý stvoril svet a človeka, no nestará sa o neho. V Čechách je to podobné. Ľudia hľadajú niečo, čo ich presahuje, niečo, čo je nad nimi, nechcú však prijať fakt, ktorý tu je už viac ako 2000 rokov, viera v jedného Boha. Toho Boha, ktorého predstavujú kresťania, „Boha, ktorý sa stará o obyčajných

ľudí, nie iba o vyvolených, pobehujúcich v pestrofarebných a drahých rúchach“. V Čechách žijú aj takí, ktorých viera a presvedčenie dávajú príklad celému okoliu, ľudia oddaní Bohu a životu s ním.

Aj keď situácia v Plzni je obdobná, snaha niektorých kňazov dať veriacim všetko, aj napriek prekážkam, ktorých je veľa, sa cení. To je prípad aj pátra Miroslava a pátra Róberta.

Farnosť Plzeň – Bory je jedna z najmladších farností Plzenskej diecézy, bola zriadená 1. septembra 2007 s farským kostolom sv. Jána Nepomuc-

keho, biskupom Mons. Františkom Radkovským. K farnosti okrem farského kostola, ktorý pred komunistickým režimom patrila reholi redemptoristov, patrí aj sedem kaplniek a jeden kláštor s kostolom sv. Prokopa. No predovšetkým páter Miroslav bol ustanovený za duchovného správcu Slovenského katolíckeho centra, ktoré bolo pričlenené k tejto farnosti.

V mnohom treba obdivovať kňazov, ktorí opúšťajú svoju rodnú zem a idú ohlasovať Krista do cudziny. Aj keď Česká republika nie je tak ďaleko, zmýšľanie a hodnoty ľudí sú odlišné. Sám som tomu nechcel veriť, no presvedčil som sa o tom.

Pocit domova mi pripomínal aj život v Slovenskom centre, kde som býval. Ono bolo zriadené na pomoc Slovákom, ktorí prichádzajú do Plzne za prácou, hlavne pomoc duchovnú, no stávalo sa, že prichádzali aj po pomoc materiálnu. Každý, kto prišiel, nikdy neodišiel naprázdno... V tomto som

obdivoval pátra Miroslava a jeho ochotu pomáhať aj tým najchudobnejším, bez rozdielov a keďkoľvek.

Život farnosti sa netočí iba okolo Slovenského centra, ale zahŕňa všetkých ľudí, čo patria do farnosti a radi ju navštevujú. Tomu prispievajú aj rôzne podujatia, na ktorých sa podieľajú kňazi i laici. Ja sám som mohol byť na Púti rodín do Hluboké a na pútnické miesto Tábor – Klokoty, či na farskej púti do Radobyčíc a ku Kaplnke sv. Barbory v Nebílovom Borku.

Som nesmierne vďačný za čas strávený v Plzni, s pátrom Miroslavom, ktorý mi ukázal život žitý v prítomnom okamihu, za debaty s pátrom Róbertom, že ma prijali k sebe na tri mesiace. Tiež tetám, ktoré sa o nás starali, i tým, ktorí mi dali pocítiť kúsok domova.

... UVERITEĽNÁ

(VLADIMÍR ŠTEFANIČ)

Obrátenec na smrteľnej posteli,

rovnako ako svätý,
čo celý život zapieral svet,

vstúpia do neba cez tú istú bránu.

Každému rovnako nadelí...

A raz držiac sa za ruky zo zeme vstanú

bohatstvo i bieda!

...v živote toho strácame veľa,

ale stratiť vieru? To sa nedá...

ŽIJEME LEN RAZ

BLAŽEJ REVICKÝ
FOTO: INTERNET

Rozbaľ dar viery

Často krát sa správame, ako keby nad nami nič nebolo (BOH). Máme svoje taktiky a stratégie, ako dosiahnuť svoj cieľ. Kde je naša viera v Božiu prozreteľnosť? Boh vie lepšie, čo potrebujeme, aj to, čo je z nášho pohľadu negatívne, je z pohľadu Boha pre nás darom. Len aby všetko vyšlo podľa môjho plánu a len aby som ja bol v tom najlepšom svetle.

Rodičia sú a mali by byť prvými evangelizátormi, prvými učiteľmi a svedkami viery. To, čo zanedbajú rodičia doma v rodine, to veľmi ťažko „doučí“ cirkevná škola, kňaz alebo katechéta či už na krstnej, birmovnej, či predmanželskej náuke. Ak dieťa neuvidí príklad doma u otca, u mamy, ťažko sa mu bude veriť, že tam „hore“ niečo existuje. Aj keď je pravda, že Boh si nájde aj inú cestu na to, aby niekoho priviedol k sebe.

Neraz sa sami seba pýtame: „Prečo moje dieťa neverí? Žije si podľa módy a tendencie tohto sveta. Veď vieru sme mu odovzdali, ako sme vedeli.“ My sa môžeme pretrhnúť a toho človeka nezmeníme, neprivedieme ho k viere. Zabúdame, že Boh obracia ľudí, nie človek. Reči, slová, skutky, to je iba ľudské. Na obrátenie je potrebné Božie. To Božie je modlitba, obeta....

A Bohu stačí sekunda a zmení zmýšľanie srdca. Spomeňme si na Šavla z Tarzu (sv. Pavol), ktorý prenasledoval Cirkev. A stačila sekunda, aby spadol „z koňa“

a dnes je svätý. Koľko je dnes takých prenasledovateľov Cirkvi?

Osobné svedectvo nie je žiadny herecký výkon, pretože klamstvo má krátku expiračnú dobu. Osobné svedectvo je, predovšetkým, osobná skúsenosť s Bohom. Svedčiť o Kristovi znamená aj budovať mu značku.

Vaša viera, spôsob života, presvedčenie, vaše osobné svedectvo je veľmi dôležité. Má veľkú hodnotu. Nikdy neviete, kedy váš postoj alebo názor môže zasiahnuť iného človeka. Boh môže použiť vaše svedectvo, aby tak povzbudil alebo obrátil niekoho iného.

K neveriacim by sme sa nemali správať s opovrhnutím, že sú menejcenní len preto, že neveria, ale práve naopak, s niekým väčšou láskou, aby cítili, že moja viera nie je len na papieri.

Prečo neveria? Lebo im to nedáva zmysel. A prečo im to nedáva zmysel? Lebo vidia len kňaza, nie Boha; kostol, nie miesto modlitby; hostiu (oblátku), nie Ježiša ako pokrm; sponved', nie odpustenie. LEBO VIDIA

OČAMI SVETA. A tak to pre nich nemá význam a všetko je bezvýznamné, zbytočné a smiešne. Je potrebné vidieť veci z pohľadu Boha, nie sveta.

„Veď žijeme len raz“ – takto sa zdô-

vodňuje všetko, aby sme si mohli naplno užívať.

Moja otázka znie: „A večnosť žijeme koľko krát?“ Tiež len raz. A koľko žijeme na tejto zemi? 70, 80 výnimočne 90 rokov. A koľko trvá večnosť? Nedá sa vyčíslieť. Teda tých 70, 80 či 90 rokov tu na zemi je len odrobinka z večnosti. Sú len dve možnosti: večný život ALEBO večné zatratenie. Tak začni veriť, pretože ŽIJEME LEN RAZ.

Mnohí z nás krstom dostali dar viery, no neveria, pretože tento dar viery nerozbalili. Niektorí si ten dar viery zakonzervujú a vôbec nie sú zvedaví, čo sa v ňom nachádza. Teraz sa možno pýtate: „A ako začať veriť?“ Odpoveď je: „Otvor sa pôsobeniu Boha a potom na vlastnej koži zažiješ.“ Viera ožije, ak začnete konať skutky lásky. Viera vám musí niečo dávať, z viery musíte čerpať, inak je táto viera mŕtva. Viera prináša uzdravenie. Bez viery v Ježiša niet uzdravenia, pretože ON uzdravuje. Neodvracajte sa od Cirkvi, pretože tak vás Zlý pripraví o sviatosť, milosť, no predovšetkým o večný život, ktorý nám ponúka Ježiš.

... ROK VIERY ...

Rok viery

MARTIN HALUŠKA

FOTO: INTERNET

Vyznávať vieru v Trojjediného Boha – Otca, Syna a Ducha Svätého – patrí k samotnému základu kresťanského náboženstva. Kedysi bola vieru úplná samozrejmosť a spoločnosť bola nastavená tak, že sa rešpektovala vieru a neútočilo sa na ňu. Dnes však vidíme, ako sa vieru vytráca, rúcajú sa naše systémy a spoločnosť. Hlboká kríza viery postihla všetky krajiny a šíri sa ďalej. Rozširuje sa extrémny ateizmus, závravným tempom pokračuje sekularizácia spoločností a dospieva sa až k tomu, že symboly viery a samotná vieru je hanobená, vysmievaná a spiatočnícka.

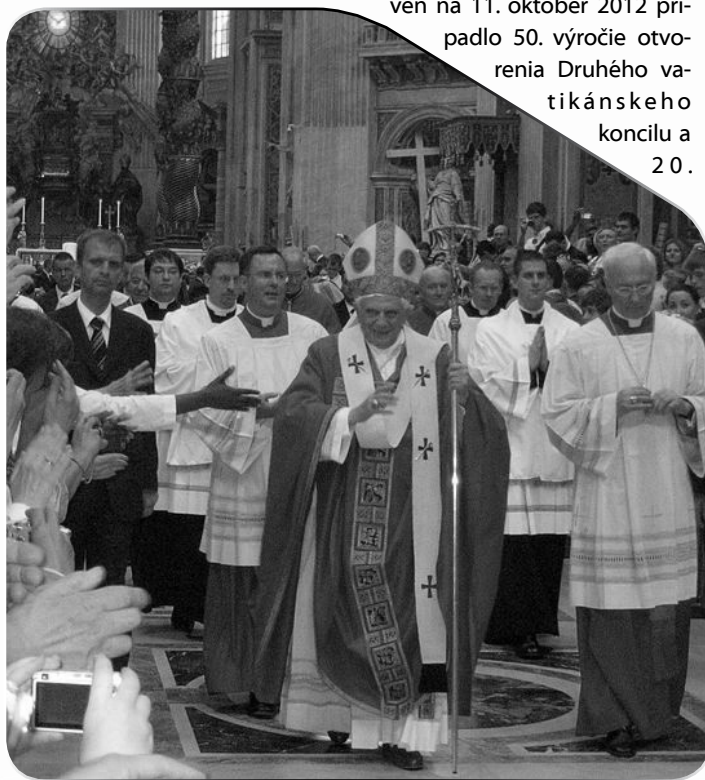
Ztohto dôvodu sa Sv. otec Benedikt XVI. rozhodol vyhlásiť Rok

viery, ktorý sa začal 11. októbra 2012 a skončí na slávnosť Krísta Kráľa, 24. novembra 2013. Zároveň na 11. október 2012 pripadlo 50. výročie otvorenia Druhého vatikánskeho koncilu a 20.

výročie od vydania Katechizmu Katolíckej cirkvi. Taktiež pápež na október 2012 zvolal generálne zhromaždenie Biskupskej synody na tému *Nová evanjelizácia pre odovzdávanie kresťanskej viery*, ktorá sa konala v Ríme.

Benedikt XVI. nám predkladá v tomto Roku viery ponuku, aby si každý veriaci osvojil úlohu znovuobjaviť obsah viery, ktorý vyznáva, slávi, prežíva a vyjadruje modlitbou. V apoštolskom liste *Porta Fidei*, ktorý vydal Sv. otec, ktorým vyhlasuje Rok viery, sa okrem iného píše: „Kresťan si nikdy nesmie myslieť, že vieru je len súkromnou záležitosťou. Vieru je rozhodnutím byť s Pánom a žiť s ním.“

Vieru je navonok potvrdená verejnými skutkami. Ako nám hovorí sv. Jakub: „Vieru bez skutkov je mŕtva.“ Nesmieme si myslieť, že vieru v Boha, vyznávaná len v súkromí, bez akéhokoľvek spoločenstva či verejného svedectva, nás môže spasiť, respekt

... ROK VIERY ...

tíve priviesť do nebeskej blaženosti. Len v spoločenstve s Cirkvou a v spoločenstve Cirkvi nachádza viera svoje naplnenie a zmysel. V Cirkvi je skutočne prítomný Kristus, ktorý čaká, dokiaľ mu otvoríme svoje srdce, skutočnú „svätyňu“ človeka, aby nás naplnil svojou milosťou, uschnopnil vydávať pravé svedectvo viery a

poru viery, šírenia vzdelanosti a poznania katolíckeho učenia.

Kongregácia pre náuku viery, v spolupráci s Výborom na prípravu Roka viery, vypracovala nótu s niekoľkými usmerneniami na náležité prežívanie tohto času milosti. Usmernenia sú vydané na úrovni univerzálnej cirkvi, biskupských konferencií, diecéz, a taktiež na úrovni farnosti, spoloč-

ských svätyň. Zorganizovať rôzne podujatia, stretnutia, konferencie a sympózia s myšlienkou, že medzi vierou a pravou vedou nemôže byť žiaden konflikt, pretože obe, i keď rôznymi cestami, smerujú k Pravde.

Rok viery je pre mňa vhodnou príležitosťou skutočne sa pozrieť na to, ako je na tom moja viera. Či nie som náhodou ľahostajný voči posvätným tajomstvám našej viery a nezovšeobecnelo mi to posvätno, ktoré vychádza z krásy viery v Trojjediného Boha.

Vyznanie mojej viery by malo byť na dennom poriadku a okrem hovoreného „verím“, pokúsiť sa urobiť všetko pre to, aby „verím“ spolu s ústami vyznávalo aj srdce.

dodal duchovný zrak umožňujúci pochopiť, že to ohlasované je Božie slovo.

Všetkým, ktorí chcú študovať a lepšie poznať obsah našej viery, je cennou pomôckou Katechizmus Katolíckej cirkvi. Blahoslavený Ján Pavol II. sa o Katechizme vyjadril nasledovne:

„Vyhlasujem ho za bezpečnú normu pre učenie viery a teda za platný a legitímny nástroj v službe cirkevného spoločenstva.“ (Fidei depositum). V tomto Roku viery je Katechizmus Katolíckej cirkvi pravým nástrojom na pod-

stiev a hnutí. Jednou zo základných usmernení je „uvedomiť si, že ako kresťania sme prijali poslanstvo spásy, aby sme ho zvestovali všetkým a začať konať akési misie medzi tými, s ktorými žijeme a pracujeme.“

Sme pozvaní putovať do Svätej zeme a ku Katedre sv. Petra v Ríme a takto verejne vyznať svoju vieru v Boha, Otca i Syna i Duha Svätého. Je vhodné v tomto období upriamiť svoj zrak a s dôverou sa utiekať k Matke Božej či už modlitbou, sláveniami, stretnutiami a púťami do marián-

Máme príležitosť, aby sme znovuobjavili svoje korene viery, začali nanovo vydávať svoju vieru v Najsvätejšiu Trojicu, a tak dosiahnuť milosti a požehnaní, ktoré v tomto období tečú prúdom z nebies. Na nás je začať uživotňovať svoj život, myslenie i konanie podľa vzoru Ježiša Krista, ktorý je pre kresťanov „pôvodcom a zavŕšiteľom viery“ (Hebr 12,2).

JEŽIŠ, SYN ČLOVEKA

TOMÁŠ SVAT

FOTO: INTERNET

Na začiatku každého rozhovoru je dobrým zvykom predstaviť sa, aby sme vedeli, s kým sa rozprávame a ako máme nášho partnera osloviť. Keď Ježiš predstavuje seba, nepoužíva svoje meno tak, ako sme na to zvyknutí. Namiesto toho používa rôzne tituly, ktoré majú slúžiť k lepšiemu pochopeniu jeho osoby a poslania.

Evanjeliá nám hovoria, že jeden z jeho najčastejšie používaných titulov je „Syn človeka“ (porov. Mt 9,6; Mk 8,31; Lk 9,26; Jn 6,53). Na prvý pohľad však môže pôsobiť dosť máľúco. Každému veriacemu človekovi je predsa známe, že Ježiš je Boh a prišiel na to, aby nám zjavil svoje božstvo (porov. Mt 16, 16 - 17). Tak prečo používa tento titul, ktorý neobsahuje ani len zmienku o jeho božstve?

Postava „Syna človeka“ nebola Židom neznáma. Toto pomenovanie používal už prorok Ezechiel niekedy v 6. st. pred Kristom. V druhej kapitole jeho knihy, keď Boh chce osloviť proroka, používa práve toto: „Syn človeka, postav sa na nohy, chcem s tebou hovoriť,“ pričom prorokova ľudská slabosť mu nedovolí ani stáť na nohách (porov. Ez 2,1). Druhým veľkým prorokom Izraela, ktorý používal tento titul, bol Daniel. Hoci

o samotnom prorokovi sa vie málo, vznik jeho knihy sa datuje do rozmedzia od 6. do 1. storočia pred Kristom. Avšak, keď Daniel hovorí o „Synovi človeka“, nehovorí o ňom ako o slabom či vystrašenom. Dokonca akoby nehovoril o ňom ani ako o človekovi, ale ako o rovnom Bohu: „Videl som v nočnom videní a hľa, v oblakoch neba prichádzal ktosi ako Syn človeka; prišiel až k Starcovi dní, priviedli ho pred neho. A jemu bola odovzdaná

stvo, takže jemu slúžili všetky národy, kmene a nárečia; jeho vláda je vláda večná, ktorá nezahynie“ (Dan 7, 13 - 14). Na prvý pohľad protiklad. Tento je však vysvetlený práve v osobe Ježiša Krista.

Chalcedonský koncil z roku 451 potvrdzuje jednu z najzákladnejších právd viery, keď hovorí: „...náš Pán Ježiš Kristus, je jeden a ten istý a že je dokonalý v božstve a dokonalý v ľudskosti, je

... ROK VIERY ...

Boh a pravý človek ... je jednej podstaty s Otcom podľa božstva a jednej podstaty s nami podľa svojej ľudskosti, podobný nám vo všetkom okrem hriechu. (porov. Hebr 4,15)..." Inými slovami, Ježiš Kristus zobral všetko ľudské, čo mohlo byť slabé a spojil to s Božím, silným, aby slabé a silné neboli už protiklady, aby človek a Boh si už neboli vzdialení. V Ježišovi Kristovi sú odstránené rozdelenia, vymazaná vzdialenosť. Ježiš je ten, ktorý spája, naproti veň tomu, kto rozdeľuje (gr. dia-bolos) (porov. Gn 3). A tak práve Ježiš Kristus jediný môže o sebe pravom povedať, že on je ten očakávaný „Syn človeka“ v plnej vernosti Písmu a prorokom. Čo to ale znamená pre nás?

Človek má v sebe tušenie neúplnosti. Stále niečo nové buduje, objavuje, hľadá. Má v sebe tušenie niečoho veľkého, niečoho neuzavretého. Akoby bol stratený a nevedel nájsť cestu domov, pretože už po dlhom hľadaní zabudol, ako ten domov vyzerá. Sám Ježiš o svojom poslaní hovorí: „Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo

sa stratilo.“ (Lk 19,10). Preto prišiel Ježiš, aby nám pripomenul náš domov. Pápež Benedikt XVI. v jednej zo svojich kníh vysvetľuje: „Sám Boh na seba berie osud porušenej lásky, vstupuje na miesto hriešnika

a tak človekovi znovu uvoľňuje miesto Syna, nie už len Izraelu, ale všetkým národom.“ Syn Boží prijíma ľudský osud, osud synov prvého človeka, ktorý stratil raj a svojím životom, utrpením a zmŕtvychvstaním obnovuje stratené spoločenstvo ľudí a Boha, lebo v ňom je navždy spojené ľudské a božské. Benedikt XVI. na inom mieste v inej knihe o tom hovorí: „Význam drámy na Olivovej hore spočíva v tom, že Ježiš privádza priro-

dzenú vôľu človeka od opozície späť k synergii (spolupôsobeniu). V Ježišovej prirodzenej ľudskej vôli je takpovediac prítomný celý vzor ľudskej prirodzenosti proti Bohu. ... Je to možné bez toho, aby došlo k zničeniu toho, čo je špecificky ľudské, pretože ľudská vôľa je od stvo-

renia orientovaná k božskej vôli. Táto tendencia sa však hriechom zmenila zo synergie na opozíciu. ... Ježišovo „Ja“ však do seba prijalo opozíciu ľudského bytia a premenilo ju. Preto sme v Synovej poslušnosti prítomní my všetci, my všetci sme vedení do synovstva.“ Ježiš Kristus vo svojom srdci, v sebe samom, spojil večné Lo-

gos (porov. Jn 1, 1-5) s ľudskou túžbou a možnosťou. Lebo človek je veľkolepý tvor. Pokiaľ má inšpiráciu, dokáže urobiť toľko dobra, toľko veľkého a užitočného. V Ježišovi sa nám ponúka najväčšia inšpirácia. V jeho srdci je prítomný človek a Boh, stávajúce sa a večné, putujúce a oslávené. Čo môže byť pre človeka väčšou inšpiráciou, väčšou výzvou ako večnosť, ako sám Boh? „V „Synovi človeka“ sa zjavuje človek, aký má byť skutoč-

... ROK VIERY ...

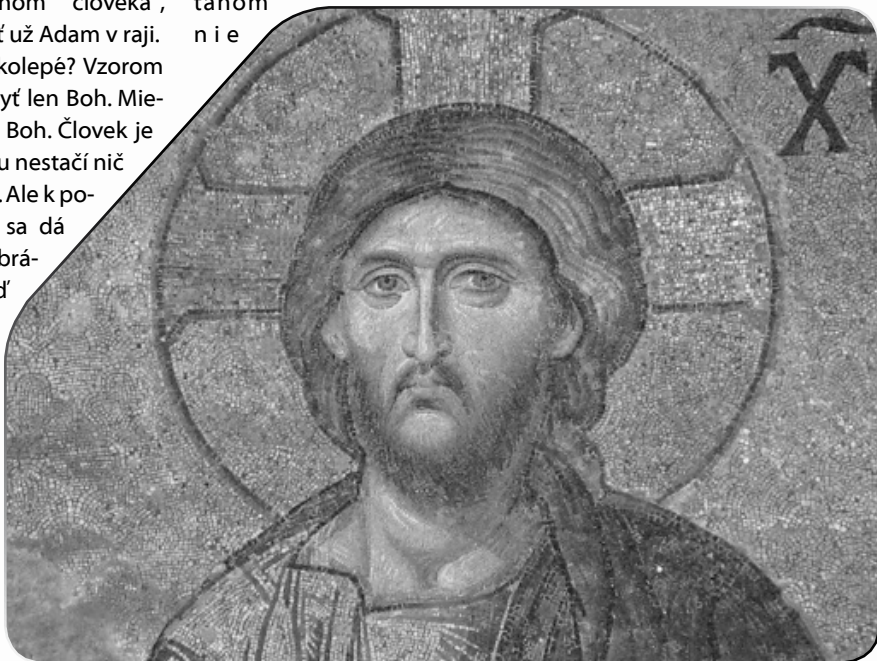
ne. Podľa „Syna človeka“, podľa meradla, ktorým je Ježiš, je človek slobodný a dokáže správne využívať všetko stvorené ako od Boha a pre Boha“ (Jozef Leščinský). Ježiš je skutočným a naozajstným „Synom človeka“, akým mohol byť už Adam v raji.

Nie je to veľkolepé? Vzorom človeka môže byť len Boh. Mierou ľudskosti je Boh. Človek je taký veľký, že mu nestačí nič menšie ako Boh. Ale k pochopeniu toho sa dá dôjsť len cez „bránu viery“. Aj keď samotná viera v sebe nesie niečo viac ako pochopenie. Viera nie je len pochopením, lebo viera presahuje rozum, celý ho otvára, a nielen rozum, ale aj celého

človeka. Otvára človeka voči Bohu. Viera sa nedá celá pochopiť, lebo sa nedá celá vysvetliť. „Viera je rozhodnutím byť s Pánom a žiť s Ním. A toto „bytie s Ním“ vedie k pochopeniu dôvodov, pre ktoré veríme.“ (Porta fidei 10). Viera sa legitimuje sama v sebe. Ona je tým veľkým dobrodružstvom človeka vydať sa v ústrety Nekonečnému. A dobrodružstvo nedáva zmysel na začiatku, ale až na konci, keď sa človek obzrie v čase späť a zistí ako sa zmenil, o koľko je skúsenejší, odvážnejší, múdrejší, jedným slovom ľudskejší. Viera nás robí ľudskejšími. Benedikt XVI. o tom hovorí: „Človek sa stáva

sám sebou tým, že prekročí sám seba. Ježiš Kristus je ten, kto sám seba celkom prekračuje, a tak je skutočne človekom, ktorý je sám sebou.“ Ved' inde o zmysle kresťanstva píše: „Pravým kresťanom n i e

kam života. Dáva nám odpoveď na otázky, na ktoré sa často vôbec bojíme opýtať. „Kresťania v živote zakusujú radosti i trápenia. Koľkí svätci prežívali samotu! Koľkí veriaci sú aj v našej

je náš „stranícky kolega“ z toho istého vyznania, ale ten, kto sa vďaka tomu, že je kresťanom, stal skutočne ľudským. Nie ten, kto sám otrocky zachováva systém noriem, ale ten, ktorý sa stal schopným jednoduchej ľudskej dobroty.“ Viera nie je prázdny autoritatívny príkaz, a ani si ním neslúži. Ani nie je plápolajúcim sentimentom horiacej sviečky v tmavom kostole. Ona je spolupútničkou v živote. Je objatím márnotrpného syna vyčkávajúcim otcom. Veriť v Boha neznamená umenšovať ľudskosť. Viera nás učí, čo znamená byť človekom. Ona nás otvára voči tajomstvám človečenstva, skúš-

dobe skúšaní Božím mlčaním, zatiaľ čo by chceli počuť jeho utešujúci hlas! Pokým skúšky života umožňujú pochopiť tajomstvo kríža a podieľať sa na Kristovom utrpení (porov. Kol 1,24), sú predohrou k radosti a nádeji, ku ktorým viera vedie: „Keď som slabý, vtedy som silný“ (2 Kor 12,10)“ (Porta fidei 15). Preto je aj novovyhlásený rok viery výzvou k znovuoobjaveniu človečenstva, k novej a plnej miere ľudskosti. Boh je ľudskejší ako sme my sami. Ježiš Kristus, Syn človeka, je k nám bližšie než v najbližšom kostole.

SPOJENÍ VO VIERE A LÁSKE

TOMÁŠ SVAT
FOTO: INTERNET

ROZHOVOR S OTCOM PROKOPOM O.C.S.C.

Rád trapistov (O.C.S.O.: Ordo Cisterciensis Strictioris Observantiae) nesie názov podľa opátstva La Trappe vo Francúzsku. V tomto kláštore v roku 1664 začalo reformné hnutie v túžbe navrátiť sa k prísne dodržiavaniu pravidiel mníškeho života. Je to vetva mníšstva, ktorá patrí k cisterciátskej rodine reholí a svoj pôvod odvodzujú od sv. Bernarda z Clairvaux. Riadia sa však podľa regule sv. Benedikta, a preto je pre ich život príznačné heslo: „Modli sa a pracuj.“ Ich denný režim je charakterizovaný modlitbou Liturgie hodín, ktorá začína už v noci, a celý ich deň nesie známky ticha, lectio divina, osobnej modlitby a kontemplácie. V roku 1999 bola začatá stavba kláštora Nový dvůr v Českej republike a v roku 2011 sa stal opátstvom. Rozprávajte sa budeme s bratom Prokopom z tejto komunity.

Mnísi sú už od počiatkov Cirkvi považovaní za majstrov duchovného života. Známe sú príklady sv. Antona, sv. Benedikta a sv. Scholastiky... Dokonca aj sv. Augustín žil časť svojho života v kláštore. Prečo a ako človek príde k takému radikálnemu rozhodnutiu pre vieru a Boha?

Jestliže je Bůh živoucí osobou, pak může povolát někoho, aby se cele, tělem i duší zasvětil jen Jemu, aby miloval jen Jeho. Iniciativa je tedy na straně Boha. Člověk ji může pouze přijmout nebo odmítnout. Nikdo si nemůže dát či získat povolání sám.

Rok viery, ktorý sme začali, je spájaný aj s novou evanjelizáciou. Ako môžu kresťania účinn

ne evanjelizovať?

Dobro se přirozeně šíří. Když se kdokoli přiblíží, byť nepatrně Bohu, táhne za sebou své okolí a vlastně celé lidstvo. Samozřejmě, je třeba být schopen svědčit o své víře, ale bez solidního duchovního života je i to nejlépe připravené svědectví prázdné a nikoho nepřesvědčí.

Je známe, že trapistickí mnísi žijú v klauzúre, v odlú-

čenosti od sveta. Vstupujete nejakým spôsobom do spoločnosti s ostatnými veriacimi? Ako mníšsky život napomáha evanjelizácii?

Mystické tělo Kristovo je spojeno teologální láskou. Poustevník, který opravdu žije láskou, je s ostatními spojen víc, než ten nejaktivnější animátor. Co se týče evangelizace, patronkou misií je svatá Terezie od Dítěte Ježíše, která nikdy nepřekročila práh svého karmelu. Své povolání shrnovala takto: „V

srdci Církve,

... ROK VIERY ...

mé Matky, chci být láskou.“ Byla hluboce přesvědčena (a Církev toto učení sdílí), že kdyby nebylo dostatek modlících se a milujících křesťanů, apoštolové by přestali hlásat, mučedníci by odmítli prolít svou krev a život celé církve by ustrnul, protože by se zastavilo její srdce. Věříme, že navzdory našim slabostem a nedokonalostem náš mnišský život tajemně přispívá evangelizaci a nese plody, které si zde na zemi nikdy nebudeme moci ověřit, ale které jsou přesto skutečné.

Dnes je velmi často používaný termín „kríza viery“. Hovorí sa dokonca, že veľká časť kresťanov trpí touto krízou. Ako sa podľa Vás človek ocitne v takejto kríze viery a ako sa z nej môže dostať?

Víra je vztahem dvou osob, z nichž jedna je neviditelná. I tento vztah je třeba žít, jako každý jiný. To znamená trávit čas s milova-

nou osobou (modlitba), chtít to, co chce milovaný, odmítat to, co odmítá on. Jestliže je nějaký vztah v krizi, je potřeba znovu se vrátit k těmto prostým prostředkům, které ho živí. V případě víry to znamená obnovit intenzivní duchovní život. Nicméně často lidé mluví o „krizi víry“ tam, kde se jedná o pouhou „krizi“ pocitů. Ovšem, na pocitech se nedá stavět duchovní život (ani život obecně).

Asi otázka na ktorú je veľmi ťažko odpovedať konkrétne, ale predsa len, kým je pre Vás Ježiš Kristus?

Opravdu těžko to vyjádřit stručně. Snad: Přítel, Pán a Mistr. Bez něj by nemělo smysl strávit v klášteře ani hodinu.

A čím je pre Vás samotná Církev?

Nevěsta Kristova, společenství svatých. Nikdo z nás není schopen patřit jí celým srdcem, jsou v nás tendence a nevěrnosti, kterými ještě náležíme světu, ale křtem jsme povoláni vstoupit do ní plně. Jinými slovy, hranice mezi Církví a světem prochází napříč srdcem kaž-

dého člověka. Různé skandály zůstávají mimo ni, nepatří do ní. Naopak, jako gravitační centrum přitahuje k sobě vše dobré, co se ve světě děje u nepokřtěných. Církev je bez hříchu, i když ne bez hříšníků.

Ako viera môže oslovit', obohatiť človeka dnes?

Víra odpovídá na tajemnou touhu po Bohu, která je v každém srdci, i dnes. Snad jen je dnes snazší tuto touhu přehlupšit.

Kedže práve slávime vianočné sviatky, nemôžem vynechať túto otázku. Čo si trapistický mních môže nájsť pod stromčekom?

Nejčastěji dobrou knihu od otce opata. Ale nejlepší dárek je prožít Vánoce ve společenství a v Boží blízkosti.

ZASVÄTENIE

PETER SCHMOTZER
FOTO: ARCHÍV AUTORA

Keď počujeme slovo zasvätenie, hneď nám napadne aj svätosť ako synonymum tohto slova. Tieto slová však neskrývajú rovnakú podstatu. Synonymom svätosti je dokonalosť, všetci sa o ňu usilujeme. Zasvätenie je však niečo iné, je to prosba o Božie požehnanie. Teda zasvätenie a svätosť sú rovnomerné, pretože ak sa zasväťíme Bohu, nemusíme byť automaticky aj svätí. Môžeme len prosiť Boha o jeho požehnanie, ktoré nám pomôže k svätosti. Zasvätenie môžeme vnímať z troch hľadísk.

Prvý pohľad je zasvätenie, čiže konsekrácia kostola. Ak niekto postaví dom, čo i najmodernejší a najvybavenejší, a ten nepatrí nikomu, stojí bez majiteľa, je len hromadou tehál a stavebného materiálu. Je to komplex bez srdca. Keď sa však do neho niekto nastahuje a on získa majiteľa, stáva sa z neho domov. Práve v konsekrácii odovzdávame novopostavený kostol Bohu. Zasväcujeme Mu ho a prosíme Ho, aby sa stal jeho majiteľom. V nasledujúcom úkone sa zasväcuje aj oltár a dennodenne sa zhromažďujeme okolo neho na Pánovu hosťinu.

Druhý spôsob je požehnanie predmetov, ako sú sochy, ruženec, kríže, liturgické rúcha. Skrže toto požehnanie prosíme Boha, aby nás požehnal a chránil, a aby nás sprevádzal na všetkých našich cestách. Ak však máme pri sebe požehnaný predmet, neznamená to, že sa nám nič nemôže stať, že sme nedotknuteľní. Nemôžeme tento predmet vnímať ako „talizman pre šťastie“. Je dôstojné a správne

nosiť so sebou ruženec alebo krížik ako symbol našej viery, ako symbol kresťanstva, ale ich „duchovné nosenie“ nás viac ochráni a viac nám pomôže. Pomodliť sa ruženec má teda väčší zmysel, než len nosiť ruženec okolo krku.

Napokon môžeme Bohu zasvätiť aj svoj život. Všetci sme Mu ho už zasvätili pri krste a pri sviatosti birmovania, keď sme prijali dary Ducha Svätého. Najvyšší stupeň zasvätenia života Bohu je sviatosť kňazstva alebo vstup do rehole a zloženie sľubov. Je to už úplné a nezištné odovzdanie sa Bohu. Najdokonalejším príkladom zasväteného života je Panna Mária. Bola ešte veľmi mladá, keď za ňou prišiel anjel Gabriel. Mohla anjelovi povedať: „Dobre, ale príd' o rok, o mesiac, o deň, o hodinu, kým si to rozmyslím, alebo príd', keď budem vydatá za Jozefa, lebo takto mi hrozí ukaňňovanie.“ Ona však nepovedala ani jednu z týchto alternatív.

Bez váhania vyslovila svoje známe „fiat“, svoje „áno“.

Vidíme, že zasvätiť život Bohu môžeme aj ako laici. Podmienkou nie je vstup do rehole alebo prijatie sviatosti kňazstva. Jedinou podmienkou je bohumilý život, teda život podľa evanjeliových rád. Ak milujeme svojho blízkeho ako seba samého, vnímame jeho potreby a vždy sme nablízku, keď niekto potrebuje pomoc, podávame pomocnú ruku všetkým, ktorí ju potrebujú, sme Boží. Boh nám bude na našich cestách pomáhať a odmení nás aj za každý pohár vody, za všetky naše obety. Nezabúdajme, Boh si chráni človeka, ktorý Mu chce patriť.

KREŠŤANSKÁ INICIÁCIA

JOZEF NEMAŠIK
FOTO: INTERNET

Sme už niekoľko týždňov po začiatku Roka viery, ktorý vyhlásil a otvoril pápež Benedikt XVI. Cieľom tohto roka je viac spoznávať vieru katolíckej cirkvi, ako aj lepšie chápať a prežívať svoju vlastnú, osobnú vieru vo všetkých jej aspektoch. Skúsme sa teraz aspoň na chvíľku zamyslieť nad jedným z najdôležitejších období kresťanského života. Ide o samotnú kresťanskú iniciáciu, ktorou by postupne už v prvých rokoch života mal prejsť každý jeden človek, ktorý bol začlenený do Katolíckej Cirkvi. Kresťanská iniciácia je, jednoducho povedané, proces včleňovania sa do života Ducha a do samotného Kristovho tela v plnej miere.

Pre skutočné začlenenie jedinca do života Cirkvi je potrebné, aby táto príprava prebehla vo svojej kontinuite tak, ako to vidíme už v prvotných c i r k e v n ý c h spoločenstvách.

Hneď po prvej Petrovej kázni sa nechalo pokrstiť okolo tritisíc mužov, na ktorých potom apoštoli kládli ruky a oni prijali Ducha Svätého. Následne sa títo, ktorí už boli kresťanmi, mohli

zúčastniť na lámaní chleba ako na úplnom vrchole kresťanskej iniciácie – teda na vrchole vovedenia do kresťanského života.

Druhý vatikánsky koncil nás upozornil na pravdu, že všetky ostatné sviatosti,

svojej posynodálnej exhortácii – Sacramentum Caritatis – keď píše: „Ak je Eucharistia skutočne prameňom a vrcholom života a poslania Cirkvi, z toho potom vyplýva predovšetkým to, že cesta kresťanskej iniciácie má ako svoj oporný bod možnosť pristupovať k tejto sviatosti. Ako povedali synodálni otcovia, v tomto súvisе sa musíme pýtať, či sa v našich spoločenstvách dostatočne vníma úzky vzťah medzi krstom, birmovkou a Eucharistiou. Nesmieme totiž nikdy zabudnúť, že sme pokrstení a pobirmovaní v zameraní na Eucharistiu.“ (SC 17)

Naproti tomuto stanovisku Svätého otca sa v dnešnej dobe objavujú rôzne nepresné a nejasné názory či pomenovania, ktoré mieria na jednotlivé etapy procesu iniciácie. Ako napríklad, že nie Eucharistia je vrcholom kresťanskej iniciácie,

ako aj cirkevné služby či apoštolské diela úzko súvisia s najsvätejšou Eucharistiou a sú na ňu zamerané. Na túto pravdu reagoval pápež Benedikt XVI., keď sa k tejto téme vyjadruje vo

ale že birmovka je sviatosťou kresťanskej dospelosti, a teda aj vrcholom iniciácie. Niektorí dokonca tvrdia, že birmovku ani nepotrebuje, keď sme boli po krste pomazaní svätou

... ROK VIERY ...

krizmou – akoby sme už vtedy boli pobirmovaní. Alebo ďalší názor hovorí, že aj bez birmovky môžeme byť plnohodnotnými kresťanmi. Všetky tieto a im podobné názory však vrhajú tmu do svetla kresťanskej iniciácie, a tým aj zatemňujú vieru v živého Boha.

Pokúsime sa tieto názory vyvrátiť vo svetle katolíckej viery a náuky. Eucharistia v našom chápaní musí byť vrcholom tak kresťanskej iniciácie, ako aj celého kresťanského života. V Eucharistii sa predsa spájame so samotným Bohom tak dokonale, že sa v tej chvíli stávame jedným telom, teda, čo Boh spojil, to človek nemá rozdeľovať. A práve toto zjednotenie nám najprv umožňuje a predpokladá ho prijatie sviatosti krstu, ktorý je bránou k ostatným sviatostiam. Birmovka nám dáva duchovnú silu vytrvať na ceste zjednotenia a pomáha nám mocou Ducha Svätého zužitkovať milosť, ktorú prijímame v podobe Eucharistie.

Tvrdenie, že birmovku ani nepotrebujeme, keď sme už prijali Božieho Ducha v pomazaní svätou krizmou po krste, je tiež zavádzajúce. Podľa náuky Cirkvi je evidentný rozdiel medzi mazaním svätou krizmou po krste, ktoré je súčasťou obradu krstu, teda dotvára celok sviatosti krstu, než pomazanie svätou krizmou pri sviatosti birmovania, sprevádzané vkladáním rúk biskupa, čo nám umožňuje

udelenie Ducha rovnako ako v prvotnej Cirkvi.

Rovnako aj tvrdenie, že samotnú sviatosť birmovania ani vôbec nemusíme prijať a môžeme byť spasení, je nebezpečné,

lebo nás vedie k duchovnému minimalizmu, a nie k pravému životu v Božej blízkosti. Keby birmovka nebola osožná pre spásu ľudských duší, nebola by aj podmienkou k tomu, aby sa niekto mohol stať krstným či birmovným rodičom, teda tým, ktorý je garantom odovzdania viery, ako aj pravého svedectva života viery pokrstnému alebo pobirmovanému kresťanovi.

Až po jasnom pochopení a prežívaní týchto právd je možné pristúpiť k hodnoteniu podmienok, za akých má byť vyslužená kresťanská iniciácia. Vieme, že krst je bránou k ostatným sviatostiam, je tá pomyselná Porta Fidei – brána viery. Birmovka je posilou k prijatiu Eucharistie a k

tomu, aby sme z Eucharistie dosiahli čo najväčší úžitok. Je preto pochopiteľné, že celá kresťanská iniciácia by mala byť vyslužená čím skôr. Krst sa preto vysluhuje krátko po narodení

dieťaťa, sviatosť birmovania, podľa dokumentov Cirkvi, by mala byť vyslužená vtedy, keď už kresťan užíva rozum, čo sa chápe ako vek okolo siedmeho roku života. Už vtedy sa kresťan môže stať s Božou pomocou svedkom viery a pripraveným na prijatie živého Boha do svojho srdca v podobe Eucharistie, ktorá sa v západnej cirkvi prvýkrát udeľuje v čase, keď je kresťan poučený a schopný rozlíšiť Eucharistický chlieb od obyčajného. Podľa

dekrétu Pia X. Quam singulari, aj k prijatiu tejto sviatosti nie je tak rozhodujúci vek, ako už spomenutá schopnosť rozoznávania. Len v takejto jednote celej kresťanskej iniciácie dávame najlepšie predpoklady a tvoríme najlepšie prostredie pre zakorenenie sa kresťanského života viery, aby mohol byť v každom človeku dotváraný obraz, na ktorý sme boli stvorení. Toto je jedna z ciest, ku ktorej nás vyzýva Svätý otec Benedikt XVI. v tomto Roku viery.

Prežívanie kresťanskej iniciácie sa v takomto chápaní môže stať žriedlom živej viery tak pre iniciovaných – vovádzaných, ako aj pre tých, ktorí sa na

Kostol ako symbol

MAREK MARCIN

FOTO: MIROSLAVA MARTONOVÁ

Symbol vždy bol a zostáva pre veriaceho človeka prostriedkom poznania náboženských pravd. Môže sa mu stať školou duchovného života. Aj ten, kto dokáže vlastným myslením preniknúť a obsiahnuť mnohé náboženské pravdy, nájde v symbolike obrazné vyjadrenie a priblíženie tajomstiev, ktoré často rozumom nemôže preniknúť. Kostol vo všeobecnosti je úsilie človeka vo svojej každodennosti vytvoriť priestor pre posvätno.

Kresťanstvo vstúpilo do dejín ako bezchrámové náboženstvo. Chrámom kresťanstva sa stáva Kristus, ktorý nie je viazaný na miesto alebo čas. Takýto chrám je viazaný na spoločenstvo, ktorým je Cirkev, „ecclesia“. Za prvotnú „ecclesiu“ možno považovať večeradlo, miesto prvého lámania chleba, kde sa zhromaždil prvý Kristom povolaný ľud. V ďalšej fáze slúžil rannej Cirkvi vždy iba súkromný dom ako núdzový priestor pre zhromaždenie. V Ríme sa podzemná Cirkev aj reálne presúva do podzemia a využíva „katakomy“.

Od samého začiatku a cez všetky kresťanské veky je nepísanou tradíciou kostoly stavať

podľa osi Východ – Západ, čiže kostoly „orientovať“. Hlavnou myšlienkou bohoslužby bol Boh ako svetlo v živote človeka a túžbou veriacich bolo s prvými lúč-

mi od východu pozdraviť vzkrieseného Krista. To bol prvý úkon bohoslužby, prvá adorácia.

Symbolika kostola zahŕňa aj symboliku svetových strán. Ona sa viaže na cestu slnka, od východu až po západ. Východ je symbolika rána: nový začiatok, nový život, spomienka na stratený raj, na nebeskú blaženosť pôvodne určenú. Západ je sym-

bolikou konca cesty, konca sveta, konca života. Ale je aj doménou zlých mocností. Druhý vatikánsky koncil nastolil zásadný obrat v usporiadaní priestoru pre liturgiu. Prevzal večeradlo ako predobraz každého kostola, pretože je miestom zhromaždenia sa Ježišových učeníkov na modlitbu, na slávenie Eucharistie, na zmierenie, na pestovanie vzájomnej lásky a na prežívanie stále trvajúcich Turíc Cirkvi. V súlade s dokumentami koncilu sa toto chápanie Večeradla usilujeme premietnuť aj do našich kostolov. Dnešné chápanie kostola je skôr centrálné, kde sa Kristus adoruje medzi nami a v nás.

Kristus je centrom nášho života.

Prednou časťou kostola je „presbytérium“. Je to miesto, kde stojí oltár, prednáša sa Božie slovo a kde kňaz, diakon a ostatní posluhujúci vykonávajú svoju úlohu. Odlišuje sa od kostolnej lode, či už čiastočným zvýšením, alebo osobitnou stavbou a výzdobou. Súčasťou presbytéria je „oltár“ – je to vyvýše-

né miesto slúžiace k prinášaniu obetí alebo iným liturgickým úkonom. Často bol považovaný za duchovné centrum nielen chrámu, ale i sveta. V ňom je možné vidieť os sveta, spájajúcu nebo so zemou. Oltár zjednocuje veriacich, je ich viditeľným posvätným stredom. Vyvýšenie oltára naznačuje, že obeť je brána vedúca človeka zo zeme k nebu, a že táto obeť je podávaná Bohu. Každý novozákonný oltár je najdôležitejšou súčasťou kostola. Oltár je stolom obety aj hostiny, keď na ňom kňaz, sprítomňujúci Krista, koná to isté, čo konal Pán sám a čo prikázal svojim učeníkom konať na Jeho pamiatku. Vo všetkých kostoloch je oltár stredobodom vzdávania vďaky, ktoré sa uskutočňuje Eucharistiou, okolo neho sa v určitom zmysle zoraďujú všetky obrady Cirkvi. Z toho, že sa na oltári slávi Pánova pamiatka a že sa pri ňom Jeho telo a krv podávajú veriacim, cirkevným spisovateľom jednoznačne vyplynulo, že oltár je akoby znak samého Krista, a preto sa ujal výrok: „Oltár je Kristus“.

Ďalej v presbytériu nachádzame „svätostánok“. V prvej Cirkvi odnášali veriaci Svätosť oltárnu do svojich príbytkov. Po milánskom edikte mohla byť len v kostole. V 17. storočí bol bohostánok na oltári. Druhý vatikánsky koncil priniesol zme-

nu, keď bol oddelený kult obety od kultu adorácie. Najsvätejšia sviatosť sa uschováva v jedinom svätostánku, pevnom a bezpečnom, v ktorom vždy môžeme nájsť eucharistického Krista. Božie slovo sa ohlasuje z „ambóny“, prednášajú sa z nej čítania, medzispiev a veľkonočný chválospev. Môže sa z nej predniesť homília a spoločná modlitba veriacich. „Krstiteľnica“ je zase miesto, kde sa vysluhuje

sviatosť krstu. Má byť dobre viditeľná a stáť v popredí kostola, nie vzadu. Je to miesto, kde Cirkv vo viere rodí svoje deti. Sedadlo celebrujúceho kňaza má naznačovať jeho funkciu, ktorou je predsedáť zhromaždeniu a viesť modlitbu. Je akoby obrazom katedry Ježiša Krista.

V kostoloch nachádzame aj obrazy (i sochy) Pána, Panny Márie a svätých. Tie sa podľa veľmi starej tradície Cirkvi vystavujú v chrámoch na úctu veriacich. Treba dbať, aby napomáhali nábožnosť celého spoločenstva. Hlavným vstupom do kostola sa rozumie rozhranie

medzi svetom zraneným hriechom, svetom trápenia a starostí a priestorom, ktorý symbolizuje kúsok neba – Nebeský Jeruzalem. Väčšina kostolov má veže symbolizujúce maják, ktorý svojím svetlom ukazuje lodi nášho života správny smer. Cesty a putovania životom nám pripomínajú loď kostola. Život na tomto svete je ako rozbúrené more, cez ktoré musíme svoju loď pri-

viesť do prístavu. Kostolná loď je archa plávajúca k nebeskému cieľu. Sťažň predstavuje jeho vežu a vesla oporné stĺpy. Kríž sa pokladá za sťažň alebo za kotvu nádeje. Okná v kostole symbolizujú Pannu Máriu, pretože svetlo sami nevyžarujú, ale prepúšťajú. Znakom pokory, nádhernej kresťanskej čnosti, je podlaha – symbolizuje pokoru, nád-

hernú kresťanskú čnosť, najkrajšiu ozdobu kresťana. Symbolom kresťanského spoločenstva, zloženého z jednotlivých kresťanov, sú múry.

Kostoly sú tiež balzámom a posilou pre našu hriechom porušenú ľudskú prirodzenosť, pretože v pokore si musíme všetci priznať, že sme slabí, ako to vystihuje myšlienka: „Človek je úbohý, pretože je človekom, a je veľký, pretože to vie.“ (Pascal)

(v texte boli použité citácie z knihy: Marián Sitarčík - Skriptá)

BOHOVIA STARÝCH SLOVANOV

MAREK MARCIN

FOTO: INTERNET

Človek vo svojej prirodzenosti hľadá oporu a pomoc počas celého života vo všetkých svojich činnostiach, aby sa mu dobre vodilo. Preto si ľudia od dávnych vekov vytvárali rôznych bohov a vzdávali im veľkú úctu. Taktiež to bolo aj s našimi predkami – Slovanmi. Pred príchodom kresťanstva na územie starých Slovanov bolo veľmi rozšírené pohanstvo a uctievanie týchto božstiev. Poznáte niektoré božstvá našich predkov?

Bohovia širšieho významu

Spomedzi slovanských bohov vystupujú niektorí bohovia, ktorí svojím dosahom presahujú hranice lokálneho významu. S istou výhradou ich môžeme označiť ako hlavných a spoločných všetkým Slovanom, a to ako v dobe ich jednoty, tak čiastočne i po rozpade na jednotlivé vetvy.

Svarog – starí Slovania ho uctievali ako najvyššieho boha. Predstavoval nebeské svetlo a teplo (slnečný oheň), akéhosi „nebeského kováča“. Mal byť tvoriteľom všetkých vecí a primárnych zákonov ľudského spoločenstva. Slnko, ako jeden z najzákladnejších nositeľov života na Zemi, vyvolávalo v ľudskej mysli nádej a zároveň strach, a preto odpradávná vyvolávalo v ľuďoch posvätnú úctu. Svarog zrejme patril k najstaršiemu pokoleniu bohov, v ich hierarchii vystupoval v pozícii boha otca. Po jeho namáhavej práci tvoriteľa odchádza na zaslúžený odpočinok, čím prestáva byť stredobodom pozornosti a nahradili ho noví bohovia.

Svarožič-Dažbog – predsta-

viteľ mladšej generácie bohov, považovaný za priameho potomka Svaroga. Chápeme ho ako boha slnka a ohňa, syna Svaroga – boha nebies a sprostredkovateľa či darcu (Dažbog). Dažbog je lokálnym pomenovaním Svaroga južných Slovanov.

Perún – jeden z najvýznamnejších a zároveň najznámejších slovanských bohov. Bol pánom blesku, hromu a búrky. Bol s najväčšou pravdepodobnosťou známy väčšine Slovanov. V hierarchii slovanských bohov zastával čelnú pozíciu. V období vzrastu Slovanov, kedy jeho význam prudko vzrástol, mohol byť považovaný v ľudskej mysli za vojnového nadpozemského vodcu spoločenstva, ktorý dokáže zaisťovať jeho blahobyť, a za správcu nad dodržiavaním zodpovedajúcich zákonov. Ich porušenie bez milosti a kruto trestal.

Veles (Volos) – prvýkrát sa s týmto bohom stretávame v rusko-byzantskej

mierovej zmluve. Išlo o silné božstvo, jeho úcta i význam boli nepochybne značné a s Perúnom zrovnateľné. Veles zosobňoval skrytú moc mágie, na vinníkov zosielať ťažké ochorenia s nevýslovným utrpením. V tej dobe ako protiopatrenie choroby používali predovšetkým najrôznejšie druhy zaklínania, ktoré prikazovali chorobe odísť z človeka. Inou doménou Velesovho pôsobenia

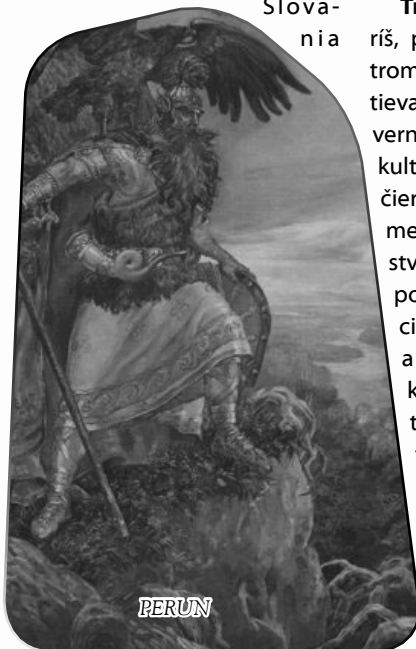

bola ochrana stád, čo korešponduje s jeho označením ako „boh dobytká“. Mohol personifikovať plodivú silu prírody a bdiť nad zdarným chodom hospodárskych prác, vrátane žatvy, čomu by nasvedčovala i tradícia z južnej oblasti Ruska, kde sa v samotnom závere zberu zaväzovala hĺstka klasov, nazývaných „Velesova brada“. Taktiež je Veles pastierom duší zomrelých.

Severozápadní Slovania a ich náboženstvo

Náboženský systém severozápadných Slovanov dosahoval veľmi vysoký stupeň organizácie kultu s chrámami a kňazskou hierarchiou. Išlo nepochybne o pretláčanie ich názorov, ktoré mali napomáhať odstredivým tendenciám medzi jednotlivými kmeňmi a zároveň posilňovať spoločný odpor proti okolitému kresťanskému svetu.

Svarožič-Radogost – títo Slovania

upustili od pôvodného božstva – Svarožič a nahradili ho na niektorých miestach týmto bohom, v ktorom môžeme zbrať silný vplyv samotného mesta Radogost. Kultovým zvieraťom Svarožic-Radogosta bol kôň bielej farby, ktorého kňazi využívali pri veštení takým spôsobom, že narazili do zeme krížom dva hroty kópií, cez ktoré prevádzali s gestami pokory koňa, ktorého považovali za čosi nadzemské a ctili si ho ako sviatosť. Jeho prekročenie pravou nohou sa pokladalo za úspech, ľavou za neúspech. Pre ďalšie rozhodovanie a jednanie bol veľmi dôležitý ukazovateľ veštenia z losov.

Ďalším posvätným zvieraťom bol diviak, ktorý sa zjavoval v dobe nasledujúcich nepokojov a konfliktov. Zachovali sa aj správy o tom, že k zmiereniu s bohmí ako obety slúžili aj ľudia.

Triglav – bol bohom troch ríš, preto bol znázorňovaný s tromi hlavami. Zväčša bol uctievaný na území dnešného severného Poľska a okolia. Jeho kultovým zvieraťom bol kôň čiernej farby. Triglava môžeme považovať za vojnové božstvo, taktiež konajúceho hospodárske a veštecské funkcie. Jeho kôň mal veľkú úctu a bol určený len pre veštecské účely. K jeho charakteristickým znakom patrilo zlatom a striebrom vykladané sedlo, ktoré viselo vo vnútri hlavného chrámu. Mal takú úctu, že žiadny človek na ňom nemohol jazdiť a mal prideleného jedného kňaza, ktorý sa o neho

staral. Keď zamýšľali zaútočiť na nepriateľa alebo vydať sa na lúpež, cez neho zisťovali výsledok výpravy. A to takým spôsobom, že poukladali na zem deväť kópií, každá vo vzdialenosti lakťa. Osedlaného koňa viedol kňaz na to určený za uzdu a trikrát ho previedol tam a späť cez ležiace kópie. Keď kôň prešiel cez kópie bez dotyku, považovali to za znamenie úspechu a vydali sa na výpravu, v opačnom prípade od výpravy upustili.

Svantovit – bol uctievaný na ostrove Rujana. Išlo o božstvo s príslušnosťou všetkých ľudských vlastností: veľkou silou, nezvyklou múdrosťou a prenikavosťou, ktoré však nedosahovali absolútnych medzí. Vo vojnách medzi kmeňmi išlo v ľudských predstavách i o súboj medzi dvoma bohmí. V prípade porážky sa od neho citelia neodvracali, lebo si uvedomovali, že podobne ako človek, i boh môže utrpieť prehru. Svantovitovi bola prinášaná raz ročne i ľudská obeť zo zajatých kresťanov, ktorá bola vybratá losom.

Naši predkovia uctievali týchto bohov, až kým na naše územie neprišlo kresťanstvo. Od tých čias sa začalo postupne šíriť na celé územie Slovanov a Slovania upúšťali od uctievania týchto pohanských bohov. Viera v Ježiša Krista ich oslobodila a priznala im ich dôstojnosť Božích detí.

(v texte bol použitý materiál z knihy: Martin Pitro – Petr Vokáč: Bohové dávnych Slovanů, Praha 2002)

Od TEMNOTY SMEROM k SVETLU...

TOMÁŠ BELÁ

FOTO: INTERNET

„Zhodíme teda skutky tmy a oblečme sa do výbroje svetla.“ (Rim 13,12)

Nedávno sme vkročili do roka viery. Chcel by som spoločne s vami pouvažovať nad tým, čo vierou nie je a čo sa s vierou nedá stotožniť, hoci sa niekedy daná skutočnosť prejavuje ako úkon viery či prejav úcty voči Bohu.

Dnešný človek je presiaknutý matériou, materialistickým hedonizmom, pýchou materializmu, ktorý ho privádza do akéhosi labyrintu, do špirály, z ktorej sa veľmi ťažko hľadá cesta von. Pod hedonizmom mám na mysli pôžitok, pocit rozkoše ako najväčšieho dobra pre človeka.

Aj človek 21. storočia má svoje každodenné starosti. Chce poznať príčinu svojich problémov, ťažkostí, životných neúspechov... Preto sú ľudia mnohokrát poverčiví, myslia si hneď, že ich niekto prekliat, že im zakaždým niekto zlodečí. Ľudia sa chodia spovedať do kadernického salónu, do krčmy, do baru, za psychológom. Chodia však na zlé miesto, pretože tu im nikto neudelí rozhrášenie. Tu sa problémy riešia narýchlo, ale len chvíľkovo. Dnešný človek nechce trpieť, chce hneď a zaraz vyriešiť problém, ktorý ho trápi. Avšak, Sväté písmo nám sprostredkúva blízkosť Toho, ktorý nám pomáha hľadať zmysel našej pozemskej

púte, a nie lacné náhrady.

„Chcem vyriešiť svoj problém, ale bez námahy, ja sa nechcem meniť.“ To je odpoveď mnohých z nich.

Ľudia majú otázky. Ak neodpovieme my, odpoveď im ponúknu pekne usmievajúci sa ľudia v TV, na internete na rôznych sociálnych sieťach. Ponúkajú nám odpoveď, ale za akú cenu?

Za cenu našej vnútornej slobody. Pri takejto návšteve odovzdávame tomuto človeku moc, našu slobodu a otvárame tým priestor pre manipuláciu. Liečitelia alebo veštcovia budú tváriť, že sa modlia, ale v sku-

točnosti v mene koho uzdravujú? Je potrebné zakaždým skúmať ovocie života človeka, ktorý nám slúži, ktorý sa za nás modlí. Problémom je možno to, že dnes sa už ľudia nemodlia. Modlitba už nie je hlbokým, vnútorným a intímnyim stretnutím sa s Tým, koho naozaj milujem. Strelol som vo svojom osobnom ži-

vote Ježiša? Patrím len do jeho „fan klubu“ alebo je to opravdivý, osobný vzťah? Avšak, nestačí stretnúť Ježiša raz. Potrebujem sa s ním stretávať denne, aby sa prehlboval náš osobný vzťah. Každé stretnutie napomáha lepšej komunikácii a čím viac spoznávam Boha, tým viac moje srdce túži po

Jeho prítomnosti, viac túžim viesť dialóg s Božím srdcom.

Som naozaj veriaci? Verím v Boha... To je síce pekné, ale aj diabol verí, že Boh existuje. Aj ľudia, ktorí nepraktizujú vieru, veria, že Boh je. Boh nás

však nepozýva len k viere, ale pozýva nás do vzťahu, do osobného vzťahu s ním.

Potrebujem vyjsť z temnoty materialistického hedonizmu na svetlo duchovnej mystiky, kde už pozornosť nebudeme upriamovať viac na seba, ale na Boha, ktorý nás pozýva do spoločnosti lásky.

VIANOČNÁ „ROZPRÁVKA“

MATÚŠ HATOK
FOTO: INTERNET

Boh má tvár. Skutočnú tvár. Už nie je iba duchom, ktorého nemožno vidieť, ale ukázal sa. A to tak, aby to každý človek mohol pochopiť. Už nie je iba predmetom skúmania vzdelaných ľudí, náboženských predstaviteľov, už nie je vzdialený. Zrodil sa. Ukázal sa. Zjavil sa. Nie ako panovník alebo vojvodca, nie ako politik alebo filozof, ale ako tesár a syn tesára. Tu a teraz. Nielen pred dvetisíc rokmi, ale tu a teraz. Vždy, keď niekto číta a premýšľa o jeho narodení a živote, ukazuje sa mu Boh ako syn tesára, narodený v jaskyni, vychovaný v bežnej rodine, v obyčajnom meste ako bezmenný človek. Práve tak sa cíti tento čítajúci a premýšľajúci. Ako obyčajný, bezmenný a bezvýznamný človek. Pre nikoho nezaujímavý a ničím nezaujatý. Zničený každodennosťou, šerom bežného dňa, bez svetla aj bez tmy. V tom šere, v tej vlažnosti, ktorú každý vyplúva, tento človek žije. A čaká. Buď na svitanie, alebo na súmrak.

No tento človek číta a rozmýšľa. Aj k nemu hovorí anjel podobne ako k pastierom: „Neboj sa. Zvestujem ti veľkú radosť. Dnes sa ti narodil Spasiteľ.“ (porov. Lk 2, 10 – 11) A človek sa pýta: „Čo je to Spasiteľ?“ Anjel mu odpovie v šere jeho života: „Ten, ktorý bol narodený v jaskyni, ale jeho domovom je tvoje srdce; Ten, ktorý bol vychovaný v bežnej rodine, ale jeho bratom si ty; Ten, ktorý vyrastal v obyčajnom meste, ale rastie v tvojom živote; Ten, ktorý bol nepoznaný, ale teraz sa ti ukazuje.“ Stal sa obyčajným, aby sa človek stal výnimočným. Výnimočným v tom, že vo svojom živote môže počať Boha vierou, porodiť skutkami a osláviť svojím životom.

Vďaka tomuto tesárovi sa už necíti nezaujímavým – veď zaujal toho, ktorý všetko stvoril. Rovnako už nie je ani nezaujatý, lebo On ho zaujal a motivoval. Ukázal mu, že každé šero raz skončí, musí prísť súmrak, ale aj svitanie. A On sa mu stal tým svitaním, ktoré nezapadá, ktoré neprestáva svietiť ani v šere, ani v tme. Zvestoval mu, že Boh na neho myslí a túži po ňom. Ukázal mu, že základnou myšlienkou Boha je myšlienka na človeka, a učí ho, aby sa základnou myšlienkou človeka stala myšlienka na Boha.

Boh ho volá. Čaká od človeka slobodnú odpoveď na Jeho volanie, čaká opätovanú lásku a tvorivú účasť na prekonávaní šera každodenného života. A zároveň trpí a krváca, keď sa nestretáva s odpoveďou ľudskej lásky, keď mu ľudská sloboda nepomáha v jeho stvoriteľskom diele, keď mu človek neposkytne svoje tvorivé sily (Nikolaj Berďajev). Ukazuje človeku, že všednosť dňa sa dá pre-

konať len tvorivosťou – tou

tvorivosťou, ktorej základom bude láska k Bohu a láska Boha. Očakáva od človeka účasť na tvorení sveta, na pokračovaní stvorenia (Nikolaj Berďajev). Ten, kto „iba“ vyplní vôľu Boha, podobá sa neúčinnému sluhovi, ktorý urobil iba to, čo bolo jeho povinnosťou (porov. Lk 17, 10). No Boh ho volá aj k tvorivosti, k tomu, aby spolu s ním pokračoval v diele stvorenia, v budovaní Božieho kráľovstva. To budovanie sa začína v srdci človeka, v jeho každodennom živote, v tom, že sa stane zaujatým pre toto kráľovstvo a bude ho šíriť okolo seba. Nie násilne ani vystatovačne, ale podľa vzoru Boha. V tichosti a skrytosti, v pokoji.

VÁŽENÝ PÁN VERDI

TOMÁŠ SVAT
FOTO: INTERNET

Už je to veľmi dávno, čo som prvýkrát počul vašu operu Nabucco. Teda, aspoň časť z nej. A asi aj viete, ktorú konkrétnu časť mám na mysli. Ide o konkrétny part z tejto slávnej opery, Vaše nesmrteľné „Va, pensiero“: „Leť, myšlienka, na zlatých krídlach; opri sa a usad' na úbočia a kopce, kde mäkké a jemné, sladké ovzdušie našej rodnej zeme zavoniaš! Pozdrav brehy Jordánu a Sionské rozkmášané veže. Ó, moja krajina, tak milovaná a stratená! Ó, spomienka tak drahá a taká plná beznádej! Zlatá harfa prorokov, prečo viš mlčky na vrbe? Znovu zapál' naše dôverné pamäti a rozprávaj o časoch, ktoré sú preč. Ty, čo pamätáš osud Jeruzalema, oznamuj ovzdušie žalostného bedákania, alebo nechaj ešte Pána naplniť nás udatnosťou niest' naše utrpenie!“

Dá sa povedať, že ste touto operou, povedané dnešnou rečou, „prerazili do sveta“. Po jej úspechu ste sa stali slávnym. No nie je to Vaše prvé dielo. Avšak, tie predchádzajúce neboli také úspešné. Mali ste ťažkosti, a nielen tie finančné. Zomreli Vám Vaše dve malé deti i žena, boli ste sám a opustený, málokto vo Vás ešte veril, málokto s Vami ešte počítal. Ale práve vtedy, na hrane Vášho života, potom, ako ste čítali libreto podľa námetu 137. žalmu, drámu zotročeného ľudu, ktorý vyjadruje všetku svoju bolesť, práve vtedy ste dostali myšlienku, ideu, nápad. Chápem, prečo sa Vám zapáčil tento príbeh. Bolo v ňom toľko po-

dobného s Vaším životom. A narodil sa Nabucco.

Toto dielo je smutno-krásne. Je odrazom ľudskej vlastnosti, že človek najviac zatúži po nebi, keď je najviac pritlačený k prachu zeme. Keď sme stratení, opustení či smutní, často stojíme na zemi a dívame sa do neba k hviezdám, akoby tam bola ukrytá nejaká odpoveď. Pozeráme do diaľky ako na prísľub niečoho lepšieho, krajšieho. Sledujeme ranné zore, akoby sme čakali niečo viac než len nový deň. Túžime po niečom viac... Ale odkiaľ sa

to v nás berie? Prečo sa, napríklad, neuspokojíme sami so sebou, ale neustále vyhľadávame blízkosť toho druhého? Prečo, keď sme už porazení, vyčerpaní, zotročení, nevzdáme to, ale znova a znova sa odvažujeme snívať? Prečo človek, ktorý je sám a ďaleko, ktorý túži po domove a slobode, sa odvažuje spievať tak ako Židia v beznádejnom zajatí Babilonu?

Príbeh Vašej opery je pre mňa zvlášť sympatický, lebo mi našepkáva aj niečo o mne samom. Hovorí, že vstávajúci je stávajúcim sa. Vstávajúci človek je stávajúcim sa človekom. V užšom zmysle to znamená, že stále máme odvahu snívať a dúfať vo vždy nový a lepší začiatok. Že stále máme nádej začať znova. V širšom kontexte to však vyjadruje, že človek je nedokončený, neúplný, otvorený. Niečo mu chýba. Hovorí o odvekom tušení človeka po niečom väčšom, krajšom ako je život, ktorý pozná. Nieкто si myslí, že je to moc, iný, že je to majetok, úspech

alebo hocičo iné. Záleží len na človeku, po čom siahne. A Vy ste pre odpoveď vtedy siahli po Biblii.

Ja viem. Vykreslil som to až príliš jednoducho, možno s priveľkým pátosom. Samotný život asi nebol taký jednoduchý. Rovnako ako nebola jednoduchá cesta Židov z Babylonu do Jeruzalema. Veľmi zriedka sa stane, aby Biblia či vo všeobecnosti viera, priniesla niekomu, hoci nepriamo, materiálny úspech tak ako Vám. A dokonca sa o to asi ani nesnaží. Má dôležitejšie poslanie.

Biblia a viera, ohlasovateľky krásy, otvárajú človeka k vzťahu, rovnako ako všetko krásne. Osobne si myslím, že povolanie k viere je povolaním ku krásu. Lebo to, čo je podľa nás krásne, stáva sa pre nás dôležitým. Preto si k tomu chceme vybudovať vzťah. My sa nemôžeme definovať vlastnými slovami, dokonca ani vlastným menom. Tie nás ako by len pomenovávajú, ale nehovoria nič o našom vnútri. Viac o nás vypovedajú naše vzťahy. To, čo je pre nás cenné, sa stáva našou súčasťou. A tým, že sa niečo alebo niekto stane našou súčasťou, tým nás začne zároveň pretvárať. Preto Biblii tak veľmi záleží na krásu. Nadchnutie krásou otvára naše oči voči otázke nositeľa a pôvodcu najväčšej krásy. Asi aj preto Biblii tak veľmi záleží na slobode od hriechu. Lebo sloboda nám ukazuje krásu života, ona je vlastnosťou Božích detí.

Spievajúci Židia, uväznení v reťaziach, túžili po krásu domova a voni slobody. Tým, že ich plač sa stal súčasťou Biblie, nám našepkávajú, že náboženstvo je synonymom slobody a krásy, nie ich protikladom. Každý hľadá svoj domov. Pre niekoho je to miesto, kde sa cíti bezpečne, pre iného spoločnosť tých, ktorí sú mu blízki. Každý hľadá tú časť, ktorá mu chýba. Pieseň Židov sa skončila. Ich príbeh však nie. Veď človek je vypovedaná otázka.

Slávik

*Svitá deň nový,
povetrím šumí radosť.
Slávik ukrývaný v kroví,
hrdlo mu zviera dosť.*

*Azda ešte cíti bolesť
pre dávno zabudnutú nerest?
Prečo ešte zviera päsť?
Akú v sebe skrýva zvesť?*

*Dám na to prst,
bol to ohňom kŕst.
Teraz vie iba,
nebola to chyba.*

*Neostal dlho v tóni,
vypol chlápky hrud'.
Pieseň novú nôti:
„Veselým stále buď.“*

Marián Jakšovský

Zmysel uprostred beznádeje

TOMÁŠ TUPTA

FOTO: ARCHÍV AUTORA

„Vôbec nevnímam vysokú predajnosť svojej knihy ako úspech alebo dobrý výkon, ale skôr ako prejav nešťastia našej doby. Keď totiž státisíce ľudí siahnu po knižke, ktorej samotný názov sľubuje, že kniha sa bude venovať otázke zmyslu života, musí to byť otázka, ktorá ich páli.“

Viktor E. Frankl

Otázky typu: Kto som? Prečo som tu? Čo mám robiť? Aký má to všetko zmysel? – sú otázkami, ktoré sa bytostne dotýkajú každého jedného človeka. Niektorí na ne začne hľadať odpovede v období dospievania, iní pred ťažkým životným rozhodnutím a ďalší v situácii, ktorá sa zdá pre neho takmer neriešiteľnou. No je veľký rozdiel položiť si tieto otázky sediac na pohodlnej pohovke pri sledovaní televízneho programu či čítaní dobrej knihy, ako si ich klásť na mieste, pri pomyslení na ktoré naskakuje človeku husia koža. Bol to práve židovský lekár a profesor, Viktor Emil Frankl – zakladateľ „tretej viedenskej školy psychoterapie“, zvanéj aj logoterapia – ktorý ich mal denno-denne pred očami pri pohľade na krutú realitu, v ktorej sa ocitol počas svojho väzenia v koncentračných táboroch. Stal sa svedkom absolútnej nenávisti v ľudskej podobe, ktorá len v týchto takzvaných „pracovných táboroch“ pripravila počas Druhej svetovej vojny o život viac ako dvanásť miliónov nevinných ľudí. V týchto okolnostiach, ako spomína doktor Frankl, mnoho ľudí konal veľmi skratovo, dokonca mnohí ukončili svoj život samovraždou. „Tuším Lessing kedysi povedal, že kto pri istých veciach nestráca rozum, dokazuje, že žiaden nemá. Nenormálna reakcia na

nenormálne okolnosti je normálnym správaním.“

Ako sa mu však podarilo prežiť všetky tieto situácie, ktoré mu priniesol život za hranicou vytvorenou ostatným drôtom? Strata zmyslu života je tou skutočnosťou, ktorá mnohých ľudí privádza do patovej situácie, z ktorej často jediným riešením je dobrovoľné ukončenie svojho života. Na druhej strane, je to práve snaha o hľadanie zmyslu života – snaha objaviť aspoň minimum nádeje v prostredí totálnej beznádeje – ktorá sa ako zlatá niť ťahne celou knihou. A my žasneme nad neuveriteľnou pozornosťou autora, ktorý s citom, no zato pravdivo a bez zastierania reality odhaľuje vnútorný svet človeka, odsúdeného na neustále utrpenie a očakávanie smrti bez toho, aby vedel, kedy sa to všetko skončí. Doktor Frankl nám na stránkach svojej knihy ukazuje, že „ak má život nejaký zmysel, musí mať zmysel aj utrpenie. Utrpenie je rovnako nevyhnutná vec v živote ako osud a smrť. Bez utrpenia a smrti nemôže byť život človeka úplný. Spôsob, akým človek prijme svoj osud a všetko utrpenie, ktoré prináša, spôsob, akým nesie svoj kríž, mu dáva dostatok príležitostí – a to aj za tých najhorších okolností – dať svojmu životu hlbší zmysel.“

Ako bojoval svoj osobný boj o nájdanie zmyslu života samotný profesor Frankl? V čom hľadal

oporu a nádej uprostred absolútnej beznádeje, v ktorej sa bytostne nachádzal? Čo tvorilo horizont, za ktorý upieral zrak svojej duše, aby našiel aspoň trochu svetla do prežívania svojej temnoty? Nechajme o tom prehovoriť samotného autora. „Zmocnila sa ma jedna myšlienka: prvýkrát vo svojom živote som uvidel pravdu, ktorú vlievajú do piesní toľkí básnici, vyhlasujú ako konečnú múdrosť toľkí myslitelia. Pravdu, že láska je konečný a najvyšší cieľ, ku ktorému človek môže smerovať. Vtedy som pochopil zmysel najväčšieho tajomstva, ktoré môže svetu predniesť poézia, ľudské myslenie a viera: vykúpenie človeka cez lásku a v láske. Pochopil som, ako môže človek, ktorý už na tomto svete nemá čo stratiť, stále prežívať blaženosť, aj keď len na krátku chvíľu, v rozjímaní nad svojím milovaným. Keď sa človek nemôže prejavovať činmi, keď jeho úspech môže pozostávať už len zo znášania svojho utrpenia tým správnym spôsobom – dôstojne – aj vtedy môže človek prostredníctvom láskyplného rozjímania nad obrazom svojho milovaného pocítiť naplnenie.“ Matka Tereza neustále zdôrazňovala, že láska je univerzálnym jazykom, ktorému rozumejú všetci. A autor na základe svojej vlastnej skúsenosti dodáva, že jedine „láska presahuje fyzickú osobu milovaného človeka.“ Práve ona je centrom, ktoré „nachádza svoj najhlbší zmysel v duchovnom vnútri človeka.“

Láska sa pre autora, židovského profesora na Viedenskej univerzite a veľkého obdivovateľa kresťanských mučeníkov – akými bez pochyb boli rehoľný kňaz, otec Maximilián Kolbe, či rádovala sestra Edita Steinová, pôvodom Židovka – ktorí zomreli v koncentračných táboroch a dokázali si zachovať svoju ľudskú dôstojnosť až do konca, stala zmyslom života, ku ktorého objavovaniu je pozvaný každý jeden čitateľ. Je otázkou, nakoľko je dnes človek schopný poučiť sa zo životných skúseností tých, ktorí tu boli pred nami a ponúkli nám svoje odpovede na otázky, ktoré sú dodnes aktuálne, a zároveň nezopakovať chyby či omyly, ktoré dovedli ľudstvo až na pokraj beznádeje. „Budíme preto ostražiti – ostražiti v dvojakom význame: od Osvienčimu vieme, čoho je človek schopný. A od Hirošimy vieme, čo je v stávke.“

Viera

*Slávime rok viery,
kto dnes ešte verí?
Skúsme lásku rozdávať,
Boh nám bude pomáhať.*

*Je naša viera tradičná?
Odmena v nebi je večná.
Pretrhnime našu bariéru,
prosíme ťa, posilni našu vieru.*

*Veľa ľudí stráca vieru,
zaplátaťme tú ich dieru.
Svätí sú nám príkladom,
Boh je naším lekárom.*

*Ako posilnime našu vieru?
Prehlbujem k Bohu svoju dôveru.
Nech je tento rok lepší
a náš vzťah k Bohu živší.*

Jozef Vaško

Keď sa perly perlia...

ZOZBIERALI POZORNÍ POSLUCHÁČI TEOLOGICKEJ FAKULTY V KOŠICIACH

Máme dve výnimky, a to dokonca len jednu.

Máme ešte dvadsať minút do konca... Zahráme sa nejak?

(Ak nebudete ako deti...)

- Sýršťina je aký jazyk? *(pýta sa učiteľ)*

- ...cudzí! *(pohotovo odpovedá študent)*

- Pri semitských jazykoch je dôležitý spoluhláskový koreň...

- ...no, to „o“ som podčiarkol, ale ono tam nepatrí...

Ja som to tak nemyslel, ako som to vysvetlil.

(Aj takto sa dá zrekapitulovať odpoveď študenta.)

Urobíme si o štvrt prestávku, lebo teraz ako-tak žijete a potom budete mŕtvi.

(Dôkaz toho, aké dôležité je rozvrhnúť si prednášku.)

Toto zhrnutie nie je dôležité pre našu prednášku, tak si môžeme podskočiť a preskočiť... ..nie?

(Aj učiteľia sa vedia tešiť z neočakávaného voľna.)

Príchod dvadsiateho storočia priniesol do teológie víťazný..., pardon, výrazný pokrok.

Po únavných hodinách stoja unavení študenti pred učebňou, keď ich zbadá prichádzajúci prednášajúci. Snažiac sa o povzbudenie, súcitne to komentuje:

„Kto vytrvá, bude spasený.“

Otvorí dvere do učebne a pokračuje:

„Hor sa ku spáse.“

Vy žijete akoby v terajšom čase.

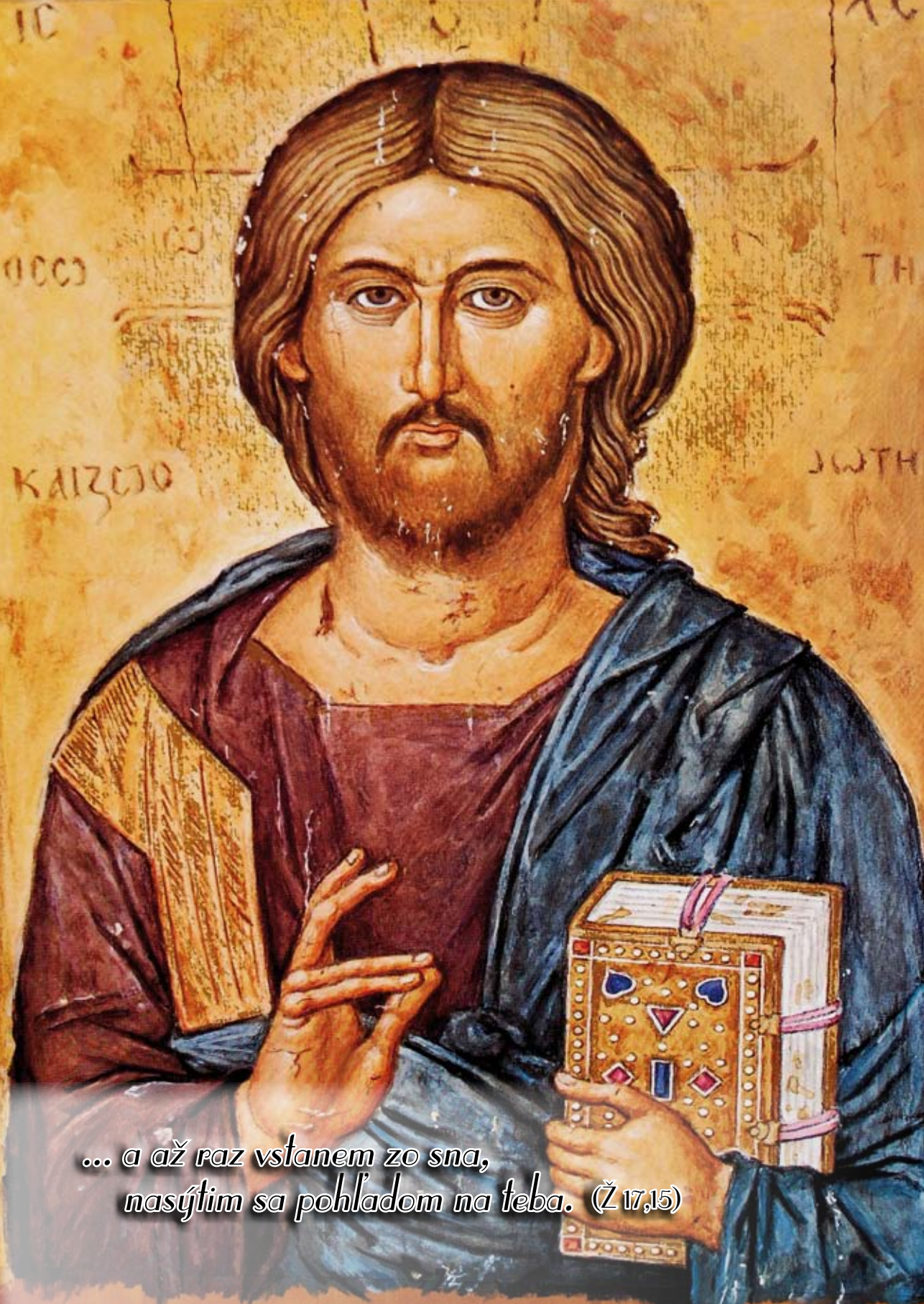
(Aj takto sa dá vystihnúť doba...)

Dnešní mladí nečítajú, „čumia“ do tých monitorov ako na Sviatosť oltáru.

(Aj takto sa dajú charakterizovať záľuby mladých.)

*... a až raz vstanem zo sna,
nasýtím sa pohľadom na teba. (Ž 17,15)*